

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret i Trøndelag

Møtedato	08.11.2021	Vår dato: Vår Dato
Møtetid	kl. 10:00 – ca. 16.15	Utvalgssekretær Anne Kindseth Føll
Møtested	Hjelseng Gård, Stjørdal	Telefon

Sak 20/00926

Som medlemmer møtte:

Kari Åker, Erlend Fiskum, Annette Brede, Petter Harald Kimo, Bjørnar Schei, Gunnar Alstad, Tove Schult, Inger Oldervik (1. vara)

Forfall: Kari Toftaker, Eivind Såstad Mjøen, Tilde Fagerstrand Heia (NTBK),
Anette Sølvberg (NTBU)

Faste saker 9/22 21/00027-9 Faste saker 8.november

Click here to enter text.

- 1/2021 Godkjenning av innkalling og saksliste
Vedtak:
Merknad til innkallinga.
Sak om forhandlinger om standardavtale med NTE om fiberkabel i grunn – juridisk bistand fra samarbeidsadvokat Hatlinghus manglet i innkallingen. Saken ble behandlet og legges inn i protokollen

Komplett innkalling videreføres.
- 2/2021 Godkjenning av protokoller
- *Fra styremøte 27. september. Godkjennes etter gjennomgang av sak 73/21.*
Vedtak: Godkjent
- 3/2021 Referat fra faste utvalg og prosjekter
- *Kort orientering fra Rovilmøte og dialogmøte med Statsforvalteren – Eivind*
Utgår pga forfall til styremøte
- 4/2021 Rapport fra fylkesstyret og fadderlag
- *Årsmøtene i lokallaga – en kort gjennomgang av de gjennomførte årsmøtene*
- *Øko Norges mediearbeid – orientering fra Inger*
- 5/2021 Medlemsoversikt i Trøndelag Bondelag
9293 medlemmer pr. 01.01.2020
9109 medlemmer pr. 31.12.2020
9059 medlemmer pr. 26.10.2021
- 6/2021 Invitasjoner/møter/arrangement – Møteplan

Møteplan 2021 – Trøndelag Bondelag

- **Møteplanen** skal være et verktøy som viser hvilke aktiviteter av større karakter styret og de ansatte deltar på. Vi skal etterstrebe og holde denne så oppdatert som mulig og planen er et levende dokument som legges frem for styret ved hvert styremøte. I forkant av hvert styremøte vil styremedlemmene og ansatte få tilsendt utkast av planen med anmodning om å melde tilbake aktiviteter som skal inn i møteplanen.
- **Terminplan** legges frem hvert halvår og inneholder oversikt over styremøter, repskap, ledersamlinger, ledermøter, lederkonferanse, årsmøter og konferanser av sentral karakter.
- **Arbeidsutvalget** setter opp ad hoc-møter, alt etter hvilke oppgaver som til enhver tid skal løses. Derfor er det derfor ikke lagt inn faste møtedatoer for arbeidsutvalget.

Dato	Møte	Sted	Deltagere	Kommentar
Februar				
Uke 5	Regionmøter, strekt over flere dager i disse koronatider	Digitalt	Styret (og evt ansatte i backup)	
1.	AU-møte	Digitalt	AU	
2	Regjeringens Bærekraftskonferanse	Digitalt	Gunnar	Som representant fra MBU AVLYST
3.	Vannregionutvalgsmøte	Digitalt	Ailin	
4.	Årsmøte Tyr	Digitalt	Kari Å	
4.	Grøntutvalgsmøte	Digitalt	Leif, Inger	
5.	European Region of Gastronomy, møte med prosjektleder	Digitalt	KariÅ, Ailin og Berit	Avklaringer, hva vil BL bidra med i mot 2022
5.	Strategimøte Jordvern Trøndelag	Digitalt	Per-Anders, Tove, Gunnar	
8	Møte MBU	Digitalt	Gunnar	
8.-9.	GF-BEGINN konferanse	Digitalt		
Uke 8	Vinterferie			
12	Styremøte TBL	Digitalt	Styre/ansatte	Innspill valgnemd NBL
13.	Årsmøte i Sør-Trøndelag Bygdeungdomslag	Digitalt	Tove	
15.	Landbruksspillet arbeidsmøte	Digitalt	Leif, Erica,	
15.	Møte med områdedirektør og baneleder i Bane NOR.	Digitalt	Kari Toftaker og Per Anders Robertsen	
16.	Inspirasjonswebinar rekruttering	Digitalt	Erica, Berit	
16	Møte MBU	Digitalt	Gunnar	
16	Møte Rovviltteam	Digitalt	Leif, Erlend, Eivind, Gunnar	
16	Møte AU jordvernalliansen	Digitalt	Per Anders, Gunnar	
17.	Styremøte Voll Gård		Berit	
17.-	Innspillsmøte	Digitalt	Styret og ansatte	
18.	Styremøte	Digitalt		Kl 0900-1300
18.	Årsmøte i Nord-Trøndelag Bygdekvinnelag	Zoom (digitalt)	Tove eller Gunnar	

19.	Inspirasjonswebinar rekruttering	Digitalt	Erica, Berit	
23.	Styringsgruppemøte rekrutteringsprosjektet		Erica og Berit	
24.	Styremøte	Digitalt		Kl 0900-1300
Mars				
2.-3.	Ansattensamling	Trondheim	Alle ansatte	
4	Møte MBU	Digitalt	Gunnar	
11.	Årsmøte i Trøndelag Bondelag	Digitalt		
13.	Årsmøte i Sør-Trøndelag Bygdekvinnelag	Digitalt	Tove	
15	Møte ny RMP	Digitalt	Brita, Tove, Gunnar	
16.	AU-møte		AU, Berit, Ailin	
16.	Landbruksforum	Digitalt	Kari og Ailin	
16.	Gjennomgang av NIBIO- rapporten	Digitalt	AU Trøndelag, AU NB, AU Innlandet, Næringspolitisk	
16.	Styremøte	Digitalt	Alle	Kveldsmøte
17.	Styringsgruppemøte «Velg melk»	Digitalt	Kari	
17.	Erstatningssak tap av sau 2018	Digitalt	Erlend, Leif	Lokallaga i Verdal
17.	Gåsemøte	Digitalt	Gårdbrukere fra kommuner berørt av kortnebbgås	Kveldsmøte
18.	Årsmøte NLR	Digitalt	Sjekk med andre i styret	Kl 10-13
18.	Valgmennd i NB	Digitalt	Kari	Hele dagen
17.- 24.	Introduksjonsmøter klimakalkulator	Digitalt	Per-Anders, Petter H	
18.	Møte skoleutvalget Mære	Mære	Ailin	
18.	Landbruksplastkonferansen	Digitalt	Berit	Bondelaget og Naturvernforbundet
19.	Innspill til finansieringssøknader fra faglaga	Digitalt	Ailin	
22.	Nasjonal jordvernkonferanse	Digitalt	Gunnar og Tove	Kl 12-15
23.	Møte med rovdyrutsatte beitebrukere og Høylandet kommune	Digitalt	Leif og Erlend	Kl 19
23.	Fagråd jordbruk			
24.	Møte angående gjerding langs jernbanen	Digitalt	Per-Anders, Ailin, Kari og lokallagsledere	Kl 12
24.	Fagråd Voll gård	Digitalt	Berit	
24.	Styringsgruppemøte «Vekstskifte i Trøndelag»	Digitalt	Sjekk med Bjørnar?	Kl 9-11
24.- 25.	Repskapsmøte	Digitalt	Fylkesleder, nestleder og orgsjef	
April				
1.-2.	Skærtorsdag og langfredag			

5.	2.påskedag			
7.	Formøte for beitebrukere før beitesesongen	Digitalt	Leif, Gunnar og Eivind	
8.	Formøte for beitebrukere før beitesesongen	Digitalt	Erlend, Leif og Eivind	
8.	Møte om vårkampanjen mot stortingsrepresentantene	Digitalt	Berit	
8.	Frokostmøte presentasjonen av bærekraftstrategien	Digitalt	Alle	
9.	AU møte med Innlandet			
12.	Styremøte	Digitalt/Teams	Styret og ansatte	
13.-14.	Valgnemnda i NB	Digitalt	Kari	
14.	Møte med SP	Digitalt	Bjørnar, Kari, Leif, Ailin, Annette	
15.	Arbeidsverksted Bynært landbruk	Digitalt	Berit	Skjetlein og lokallaga
15.	Verveutvalget	Digitalt	Brita, Annette og verveutvalget	
16.	Eierskiftemøte med bønder i Nærøysund	Digitalt	Brita og Erlend	
20.	Møte med Statsforvalter	Digitalt		Handlingsplan landbruk
20.	Møte om biokull på Mære	Digitalt	PetterH og KariÅ	
21.	Styringsgruppemøte GF	Digitalt	Kari Å	
21.	Generalforsamling Oi	Digitalt/Teams	Kari Å og Berit	Kl. 14. – 16.
23.	Handlingsplan for Kulturmiljø	Digitalt	Brita og Annette	
26.-27.	Strategi- og styreseminar	Bårdshaug Herregård	Styret og ansatte	
27.	Valgnemnda i NB	Digitalt	Kari	
27.	Landbruket overleverer kravet			
28.-29.	Fylkesting- vårkampanje	Steinkjer	Berit	
30.	Styremøte	Digitalt		
30.	Møte med Høyre	Digitalt	Kari, Erlend, Leif,	
Mai				
4.	Staten kommer med tilbud			
4.	Bioest	Digitalt	Erlend	Formøte initiert av IN
4.-5.	Hold Norge Rent-konferansen	Digitalt		
5.	Intervjuer på Steinkjer på stilling etter Leif	Innocamp		
6.	BRUDD i jordbruksforhandlingene			
7. - 11	AKSJONER			
10.	Styringsgruppemøte «Karbon i jord»	Digitalt		
16.	JBF avtale eller brudd			
Uke 18 el 19	Møte for lokallaga, presentasjon av statens tilbud og jordbrukets krav	Digitalt på Teams		

Uke 18 el 19	Styremøte etter behov, alt etter utviklingen av forhandlingene	Digitalt		
13.	Kristi himmelfartsdag			
17.	Grunnlovsdagen			
24.	2.pinsedag			
31.	Styremøte og utsendingsmøte	Scandic Hell hotell	Styret og ansatte	Utsendingsmøte 10.00 - 12.30 lunsj. Styremøte 13.30 - 17.00
Juni				
1.	Møte BaneNor med lokallagsledere		Kari S., Kari T.	
3.	Sagauka - Melhus	Samtale/debatt	Gunnar	Tema: Fra jord til bords
4.	Styringsgruppemøte «Presis Trønder»	Digitalt	Bjørnar	
4.	Styringsgruppemøte IPT-prosjekt	Digitalt	Gunnar	
8.	Repskapsmøte	Digitalt	Fylkesleder, nestleder og orgsjef	
9.-10.	Årsmøte i NB	Jægtvolden Fjordhotell, Inderøy	Fylkesleder, nestleder, årsmøteutsendinger og ansatte (jubileum!)	
23.	Styremøte Voll Gård		Berit	
24.	Styremøte	Digitalt		
Juli				
1.-30.	Sommerferie- se vaktlister			
29.-30.	Matfestivalen gjennomføres barneaktiviteter er avlyst		Berit	
August				
4.	Team Areal	Digitalt	Gunnar, Kari S., Kari T.	
7.	Åpen Gård hos Hojem	Frosta LL	Inger deltok	
9.	Intervju med politikere	Nærøysund	Kari Å.	Terje Settenøy FRP hos Anita Marø
10.	Intervju med politikere	Byneset	Kari Å. og Kari S.	Sivert Bjørnstad FRP hos Siss L.
12.	Intervju med politikere	Steinkjer	PH og Erlend, Ailin	Bjørnar Skjæran AP, besøke Nortura
13.	Intervju med politikere	Stjørdal	Erlend og Ailin	Ingvild Kjerkol AP.
13.		Malvik	Erlend Kari S.	Lars Haltbrekken SV
14.	Intervju med politikere	Skatval	Gunnar	Øyvind Håbrekke, hjemme hos Gunnar
16.	Intervju med politikere	Stjørdal	Eivind og Berit	Tommy Reinås MDG
16.	Intervju med politikere	Steinkjer	Gunnar og Brita	Elin Agdestein H
20.	Intervju med politikere	Øya vgs	PH, Kari S	Rødt, Hege Bae Nyholt
20.	Intervju med politikere	Øya vgs	PH og Kari S.	Ola Borten Moe SP
20	Intervju med politikere	Øya vgs	PH, Kari S.	Jon Gunnes, V
21.	Intervju med politikere	Inderøy	PH og Ailin	Marit Arnstad SP. Starter kl. 11.00 på Mære
23. – 24.	Styre- og ansatte samling	Bårdshaug Herregård	Fylkesstyret og ansatte	

24.	AU møte jordvernalliansen	Digitalt – kveld	<i>Kari S. Gunnar, Kari</i>	
25.	Intervju med politikere	09.30 – 11.00	<i>Ailin, Annette</i>	Rødt Hanne Lise Fashing
26.	Styringsgruppemøte – vektskifte		<i>Erlend</i>	
27.	Styringsgruppe IPT - prosjekt	Digitalt	<i>Gunnar</i>	
27.	Møte om gjødselgass	Digitalt	<i>Berit</i>	Med MT, KSL og NRL
29.	Åpen Gård hos Frode Fredly	Inderøy BL		
29.	Åpen Gård hos Stene Gård	Leka BL		
29.	Åpen Gård hos Staverløkk seter	Soknedal BL		
September				
1.	Styremøte Voll Gård	Trondheim	<i>Berit</i>	
6.-8.	Nordisk konferanse landbrukshelse	Trondheim, Skjetlein	<i>Berit</i>	
7.	Norske Skog – auditoriet sirkulærøkonomi	Skogn – 10-14	<i>PH, Gunnar, Kari Å, Kari S. ?????</i>	
15.?	Styringsgruppemøte – rekrutteringsprosjektet	Innocamp	<i>Erlend</i>	
16. - 17.	Samling for nye tillitsvalgte	Landbrukets Hus, Oslo	<i>Gunnar, Kari T., Tove, Eivind</i>	Samlingen vil ha følgende temaer: <ul style="list-style-type: none"> - Landbrukspolitikk - Kommunikasjonsarbeid - Organisasjonsarbeid - Politisk påvirkningsarbeid
18.	Åpen Gård	Øya vgs	<i>Melhus og Hølonda BL</i>	Avlyst
22.	Ung restaurant	Trondheim		
23.	Dyrevelferdskonferansen	Digitalt		
23. – 24.	Advokatsamling	Brittania	<i>Kari og Pål-Krister</i>	
27.	Styremøte	Kvithamar	<i>Fylkesstyret og ansatte</i>	
28.	Fylkesledersamling	Oslo	<i>Kari/Erlend</i>	
29. – 30	Lederkonferansen			
Oktober				
1. – 27.	Årsmøtene i lokallaga		<i>Fylkesstyret/adm</i>	
4.	AU møte Midtnorsk Landbruksråd	Teams møte kl. 10.00	<i>Kari S.</i>	
4.	AU møte Jordvern Trøndelag	Teams møte kl. 19.30	<i>Kari S. Gunnar</i>	
6.	Strategisk råd	Mære/Skjetlein		
8.	Møte rovilteam	Digitalt, kl. 10-11	<i>Erlend, Pål-Krister, Eivind, Gunnar</i>	
19.	Dialogmøte Rovdyr	Selbu	<i>Eivind/Pål Krister</i>	FKT i Selbu sammen med Statsforvalteren
19.	Møte i valgnemda TB	Stjørdal	<i>Brita, valgnemda</i>	
20.	Årsmøte Jordvern Trøndelag	Gerhard Schønning – Trondheim	<i>Kari S., Gunnar, Norvald</i>	

20.	Styringsgruppemøte, Hydroteknikk Trøndelag	Teams 09.00-11.30		
25.	Møte Midt-Norsk Kornutv.	Digitalt, 10.00-11.30	<i>Pål-Krister, Gunnar</i>	
26.	Styremøte Voll Gård	Trondheim	<i>Berit</i>	
28. - 29	Bondelagskonferanse	Sandvika	<i>Årsmøteutsendinger</i>	
November				
4.	Eiermøte i Oi Trøndersk Mat og drikke	Sparebank 1, Trondheim		
8.	Styremøte	Stjørdal, Hjelseng gård	<i>Fylkesstyret og ansatte</i>	
9. – 10.	Årsmøte i Midtnorsk Landbruksråd	Kristiansund/Tingvoll	<i>Norvald, Kari Å</i>	
10.	Svinemøte	Inderøy Bondelag, Kl. 19-22	<i>Annette</i>	
10. – 12.	Tema- og skattekurs	Steinkjer	<i>Brita</i>	
15.	Styremøte i Jordvern Trøndelag	Digitalt, kl. 19.00	<i>Gunnar, Norvald</i>	
17.- 19.	Tema- og skattekurs	Røros	<i>Anne, Ailin</i>	
19.	Åfjordkonferansen	Kl. 11.00-15.00	<i>Gunnar</i>	Holde innlegg
21.	Landbruksforum		<i>Erlend</i>	
22.- 23.	Møte med MBU	Landbrukets hus	<i>Gunnar</i>	
29. - 30	Sekretariatkonferansen	Kløfta	<i>Ansatte</i>	
Desember				
8.	Styremøte Voll Gård	Trondheim	<i>Berit</i>	
9. – 10.	Ledermøte	Scandic hotell, Hell	<i>Fylkesstyret, lokallagsledere, leder i valgnemd, ordstyrer og ansatte</i>	
13.	Kornmøte	Mære	<i>Pål-Krister, Gunnar</i>	
14.	Kornmøte	Kvithamar	<i>Pål-Krister, Gunnar</i>	
15.	Kornmøte	Skjetlein	<i>Pål-Krister, Gunnar</i>	
17.	Styremøte	Digitalt kl. 09.00-12.00	<i>Fylkesstyret, ansatte</i>	

7/2021 Media

8/2021 Fylkeskontoret informerer
Ledermøte 9. og 10. desember – program legges frem på møte
Årsmøtene i lokallaga – situasjonsrapport legges frem på møte

9/2021 Rapport fra Bygdekvinnelag og Bygdeungdomsalg

Saker til behandling 68/21 20/00815-3 Evaluering av styret og styrets arbeid

Vedtak

Styret evaluerte sitt arbeid med bakgrunn i utsendt QB. Evalueringen som er gjort skal ligge som grunnlag ved gjennomgang av styreinstruks og i arbeidet med strategi- og arbeidsplan. Styret skal:

- Bli flinkere til å fordele arbeidsoppgaver under saken Arbeids- og oppgavefordeling i første styremøte etter årsmøte.
- Styret har mange arbeidsoppgaver. Arbeidsplanen må brukes mer aktivt for å kunne prioritere hardere og styret må settes i stand til å prioritere.
- Styret skal sende innspill til Norges Bondelag for å synliggjøre arbeidsmengden.

Saksutredning

Fylkesstyret i Trøndelag har gjennomført styreevaluering, med spørsmål i Questback. Besvarelsene legges fram som grunnlag for diskusjon av arbeidet som har vært gjort i 2021.

Hva har fungert og hva bør forbedres? Les igjennom resultatet og kom med innspill.

Questback ble sendt ut 20. oktober med svarfrist 28. oktober. 9 av 10 har svart. Purret en gang via e-post.

Resultatet er vedlagt saksframlegget og fylkesstyret tar en grundig gjennomgang av resultatet under styremøtet.

- Det blir lagt ned mye jobb med styringsdokumentene, brukes de nok?
- Må sakspapirene bli ryddigere?
- Er arbeidsfordelingen god nok?
- Har vi blitt bedre på å gi tilbakemeldinger?
- Jobbes det effektivt?
- Ser ut som at det er en fremgang på gjennomføring av styremøtene.
- Nå kommer det en felles digital plattform!

Vedtak fra behandling av saken i 2020:

Styret evaluerte sitt arbeid med bakgrunn i utsendt QB. Evalueringen som er gjort skal ligge som grunnlag ved gjennomgang av styreinstruks og i arbeidet med strategi- og arbeidsplan. Styret skal ha hovedfokus på: 1. Tilbakemeldinger på utført arbeid (bli bedre på ris og ros). 2. Ønske om felles kommunikasjonsplattform. 3. Rolleforståelse mellom styret og administrasjonen.

Spørsmålene som ble stilt:

1) * **Kompetanse i styret:** Har styret tilstrekkelig kompetanse for de aktuelle sakene? Hvis ikke, på hvilke fagfelt bør kompetansen utvides? Hvilken kompetanse er viktig å utvikle i styret til Trøndelag Bondelag?

2) * **Kommentarer:**

3) * **Styringsdokumenter:** I hvilken grad er styrets styringsdokumenter (arbeidsplan, budsjett, styreinstruks) diskutert og forstått?

4) * **Kommentarer:**

5) * **Styringsdokumenter:** Er styringsdokumenter som styresaker (saksframlegg og forslag til vedtak), protokoll, arbeidsplan, budsjett, årsmelding og regnskap utformet på en forståelig og hensiktsmessig måte?

- 6) * Kommentarer:
- 7) * I hvilken grad synes du at forventet arbeidsmengde har truffet? Medfører styrearbeidet mer, mindre eller lik den arbeidsmengden som du forventet?
- 8) * Kommentarer:
- 9) * Hvordan fungerer arbeidsdelingen mellom styrets medlemmer?
- 10) * Kommentarer:
- 11) * Er dere flinke til å gi hverandre tilbakemeldinger på arbeidet?
- 12) * Kommentarer:
- 13) * Hvordan fungerer ledelse og gjennomføring av styremøtene?
-
- 14) * Kommentarer:
- 15) Er du fornøyd med opplæringen du får som tillitsvalgt?
- 16) Kommentarer:
- 17) * Gjennomføring av arbeidet som fylkestillitsvalgt. Er vi effektive i vår måte å jobbe på når det gjelder å løse de hovedoppgavene som er styrets ansvar? Forslag på andre arbeidsmåter?
- 18) * Kommentarer:
- 19) * Styrets kommunikasjonsform. Er du fornøyd med kommunikasjonen internt i styret? Hva er bra, og hva kan gjøres bedre/annerledes?
- 20) * Kommentarer:
- 21) * Forholdet til administrasjonen: Hvordan er samarbeidet mellom administrasjonen og styret?
- 22) * Kommentarer:
- 23) * I hvilken grad er du fornøyd med antall styremøter og varigheten på de enkelte møtene?
- 24) * Kommentarer:
- 25) Hvor fornøyd er du med digitale styremøter? Er fordelingen mellom fysiske og digitale møter grei?
- 26) Kommentarer: (Her ble det valgt feil svarmodul, beklager dette)
- 27) Evt. øvrige kommentarer/ekstra tilføyinger:

Dette kom fram under styremøte:

Styret har blitt mer samkjørte, et bedre team. Totaliteten har blitt bedre.

Enkelte styremedlemmer får større arbeidsbelastning. Fordele og prioritere bedre.

Tillitsvalgte skal ha tida til å ha fjøsstøvlene på (ikke mulig i lederverv). Bekymring for både tillitsvalgte og ansatte når det gjelder arbeidsmengde. Være tydelig overfor valgnemnda i forhold til arbeidsmengde. Mye jobb mellom styremøtene.

Det er styret som må prioritere.

Bondelaget er en ettertraktet samarbeidspartner.

Kan vi få noen utenfra til å se oss i korta? Jobber vi effektivt?

69/21 21/00753-1 Aktive lokallagsmidler 2021 - kriterier

Vedtak

Styret i Trøndelag Bondelag vedtok kriteriene for Aktive lokallagsmidler 2021, og tar inn et nytt spørsmål der man spør om lokallaget har særlige utfordringer i forhold til drift. Søknadsskjema via Questback sendes lokallagene så raskt som mulig, og fordeling vedtas på styremøte i desember. I tillegg så skal administrasjonen diskutere og utforme kostnadsfordeling i forhold til reise. Forslag skal legges fram for AU, der dette skal avgjøres.

Saksutredning

I denne saken skal fylkesstyret diskutere kriteriene for Aktive lokallagsmidler 2021. Norges Bondelag utbetaler hvert år midler, som skal gå til aktivitet i lokallagene.

Informasjon fra utsendt Norges Bondelag:

Årsmøtet i Norges Bondelag 2020 satte av 4,856 millioner kr i aktivitetsmidler til lokallaga, disse midlene er nå fordelt til fylkeslaga (se tabell). Målet med midlene er at de skal overføres til lokallagene og bidra til aktivitet der, etter nærmere prioriteringer av fylkeslagene. Det er ulik praksis for fordeling av aktivitetsmidler, men det er ønskelig at økte midler i størst mulig grad går til direkte tilbakeføring til lokallagene.

	Total sum
Østfold	kr 340 381
Akershus	kr 359 500
Innlandet	kr 805 740
Buskerud	kr 272 418
Vestfold	kr 227 323
Telemark	kr 150 387
Agder	kr 199 962
Rogaland	kr 467 576
Vestland	kr 639 439
Møre og Romsdal	kr 272 031
Trøndelag	kr 685 885
Nordland	kr 271 223
Troms	kr 117 348
Finnmark	kr 46 788
Sum	kr 4 856 000

Grunnlaget for fordelingen av aktivitetsavhengige midler er antall lokallag og antall medlemmer pr fylke ved utgangen av 2020.

Kr 4.856.000,- fordeles etter følgende mal:

- kr 5.000,- til hvert fylke
- 70 % av resterende etter antall medlemmer
- 30 % av resterende etter antall lokallag

Aktivitetsavhengig tilbakeføring skal fordeles etter følgende kriterier:

- Aktiv verveinnsats
- Stor aktivitet i enkelte lag
- Andre tiltak som fremmer aktiviteten i lokallaget

Her er spørsmålene/kriteriene fra 2020:

Søknad om aktive lokallagsmidler 2020

Heil!

Det er tid for å søke om aktive lokallagsmidler. Fyll inn siste års aktiviteter og send inn.

Din identitet vil holdes skjult.

Når skjult identitet brukes i undersøkelser, vil ingen identifiserbar informasjon, som f.eks. nettlesertype og -versjon, IP-adresse, operativsystem eller e-postadresse, bli lagret med svaret. Dette er for å beskytte respondentens identitet.

1) * Navn på lokallaget

2) * Navn på leder

3) * Lokallaget sitt kontonummer

Neste >>

4) * Har lokallaget arrangert Åpen Gård i år? Noen få lag har gjennomført Åpen Gård med koronatilpassing.

- Ja
 Nei

5) * Har lokallaget gjennomført Landbruksspillet for 10. trinn i grunnskolen siste år?

- Ja
 Nei

6) * Har lokallaget gjennomført andre skoleaktiviteter/barnehageaktiviteter?

- Ja
 Nei

7) Hvis ja, hvilke aktiviteter?

0/4000

8) * Har lokallaget gjort en innsats for å synliggjøre landbruket i media? Vi tenker da på både aviser, radio, tv og sosiale media.

0/4000

9) * Har lokallaget arrangert fagmøte/kurs for medlemmene i år?

- Ja
- Nei

Neste >>

10) Hvis ja, hvilke fagmøter/kurs?

0/4000

11) * Hvilken verveaktivitet har lokallaget hatt det siste året? Beskriv kort:

0/4000

12) * Hva har lokallaget gjort av politisk påvirkning siste år? (Møter med kommunestyret/ordfører, kampanjer/aksjoner, mediekontakt osv.)

0/4000

13) * Har lokallaget gjort en jobb opp mot landbruksforvaltningen siste året? Beskriv kort:

0/4000

14) * Deltok lokallaget på regionmøtet i 2020? (Der alle lokale tillitsvalgte møtes regionvis)

- Ja
 Nei

15) * Deltok lokallaget på digitalt årsmøte i Trøndelag Bondelag i 2020?

- Ja
 Nei

16) * Har dere gjennomført noen kreative koronatilpassede aktiviteter?

0/4000

17) Andre aktiviteter/Mer utfyllende informasjon:

0/4000

Vedtak i saken, da den ble behandlet i 2020:

«Styret vedtar prioriteringene av Aktive lokallag 2020.

Administrasjonen sender ut oppfordring til lokallaga med informasjon om aktive lokallagsmidler, der de oppfordres til å tenke kreativt og dele ideer.

Lokallaga skal også i år, selv om det er et unntaksår, belønnes for aktivitet. Styret ønsker å prioritere lokallag som er synlige.

Et eventuelt overskudd/midler til gode, øremerkes lokallaga og legges til egenkapitalen.»

(Det står igjen 186 898 kr fra 2020, per 5. oktober 2021)

Åpen Gård	Landbruks-spillet	Politisk arbeid (inkl. Landbruksforvaltningen)	Skole/landbruk	Kurs, fagmøter	Koronatilpassing	Verving	Media/synlighet
kr. 7000	kr. 4000	kr. 4000	kr. 4000	kr. 4000	kr3 000	kr. 4000	kr. 3000

Over er kategoriene og aktivitetene som ble belønnet. I tillegg ble det satt av 50000 til innbetaling til rettsakfond rein i Norges Bondelag.

70/21 21/00807-1 Årsmelding 2021- fastsetting av prinsipper og føringer for årsmelding

Vedtak

Fylkesstyret vedtok prinsipper og føringer for årsmelding 2021. Kort årsmelding med vekt på det viktigste og bruk av bilder. Få med tema som AK-prosjektet, introkurs klimakalkulator, politikerintervjuene foran stortingsvalget.

Saksutredning

Styret skal i denne saken vedta prinsipper og føringer for årsmelding 2021. Trøndelag Bondelag sin årsmelding fra 2020, var en mellomlang årsmelding med fokus på å være lettlest og kortfattet med mange bilder. I 2020 hadde vi en kommunikasjonsrådgiver som er fotograf, med øye for design. Årsmelding Trøndelag Bondelag 2020: https://www.bondelaget.no/sortrondelag/om-oss/fylkesarsmote-arsmelding/arsmeldinger_2/

I 2021 har administrasjonen færre ressurser, men en enkel årsmelding skal vi får til for 2021 også.

Fylkesstyremedlemmer oppfordres også til å bidra med tekst og evt bilder, fra det som dere husker best fra Bondelagsåret 2021 for Trøndelag. FRIST 15.DESEMBER.

Administrasjonen oppfordrer fylkesleder til å lage et lite forord- til refleksjon og ettertanke- med en appell for Trøndelag Bondelag- FRIST 15.DESEMBER.

Forslag til innhold og utforming av årsmelding:

- Forord fra fylkesleder
- Styret i Trøndelag Bondelag har i 2021 bestått av
- Antall styremøter i løpet av året
- Styre- og strategisamling
- Antall behandlede saker
- De viktigste sakene gjennom året (GI INNSPILL)
- Styrets deltakelse i lokallagsårsmøter og temamøter lokalt
- Høringsuttalelser
- Medlemstall
- Arbeidsutvalget
- Organisasjonsarbeid; årsmøte i Trøndelag Bondelag, årsmøte i NB, ledermøte,
- Jordvern og jordvernalliansen
- Midtnorsk landbruksråd
- Media og kommunikasjon (mediasaker, kronikker, uttalelser, ect)
- Åpen gård
- Verveutvalget
- Trøndersk Kornutvalg
- Gås
- Beitedyr og rovdyr
- Rein på innmark
- Grøntutvalget
- Dyrevelferd og mattrygghet (Sammen for dyra, søknad dyrevelferdsprosjekt(eller spare den til neste år?), mædi, saueskabbmidd)
- Beredsskap (nødvann, gjødselgass osv)
- Jordbruksforhandlingene. Aksjoner (kommer film). Tilleggsforhandlinger.
- Stortingsvalg
- Bybonde?
- Agritech Cluster
- Kabler i jord?
- ANNET?

Vedtak fra styremøte i 2020:

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag har tatt *forslag til innhold for årsmelding 2020*, til etterretning, og har følgende tilføyelser å komme med:

- Årsmeldinga skal være kort, konsis og lettlest, jfr. vedtak fra 21.01.20 på dette. - Sørg for å få fram aktiviteten i lokallagene - Bruk bilder - Fortell hvem som har vært med i AU, og funksjonen til AU - Tydeliggjøre at digitale verktøy og samhandlingsmetoder ikke kan erstatte fysisk møter.

71/21 21/00812-1 Regionmøter 2022

Vedtak

Fylkesstyret vedtok en plan for gjennomføring av regionmøter 2022.

- Fokus på 2-3 saker.
- Styret bestiller saker fra lokallagene, hvert lokallag har med en sak, sendes inn skriftlig.
- Tema; inntektsutvikling (kommunisere hvor komplekst det er), Hvordan utnytte det nye politiske rommet med ny regjering?
- Styremedlemmene byttes innbyrdes ut fra foreslått oppsett.

Saksutredning

Styret skal i denne saken ta første planleggingsrunde av regionmøtene.

Styret bør ta første runde med å diskutere tema, og tenke igjennom hva lokallagene har vært opptatte av på de lokale årsmøtene nå i høst. Vi har også ledermøte i Trøndelag Bondelag i desember, der gruppearbeid og lokallagets time gir innspill på aktuelle tema til regionmøtene. Andre aktuelle saker kan også dukke opp.

I forkant skal lokallagene utfordres til å forberede en sak/et tema som de ønsker å ta opp. Det er viktig å få i gang diskusjoner, slik at det ikke blir enveiskommunikasjon i møtene.

Valgnemnda deltar også i regionmøtene, og må få noen minutter av tida.

Tema på regionmøtene 2021 var:

Hva jobber vi med?

Aktive lokallag i jubileumsåret

Jordbruksforhandlingene

Aksjonsberedskap

Valg 2021

Klimaarbeidet i Bondelaget

Vedtak fra evaluering av regionmøtene i 2021:

Fylkesstyret i Trøndelag evaluerte regionmøtene for 2021 og tar med seg følgende til neste runde:

- Leksvik Bondelag flyttes over til Fosenregionen
- Etter regionmøtene sendes det ut epost til lokallaga der man ber om evaluering av regionmøtene
- Bra å utfordre lokallaga til å ha med hver sin sak til regionmøtene, dette skal vi fortsette med.
- På et digitalt møte må lengden ned, 3 timer er for langt.
- Fysisk møte må vare 4 timer, det sosiale rundt måltid er viktig.
- Det legges opp til to runder med regionmøter, et på nyåret som vanlig og et til høsten. Høstmøte gjennomføres digitalt og møtet på nyåret gjennomføres fysisk. Det fremmes styresak før sommeren med forslag til gjennomføring av høstmøte, her må det vurderes om man involvere Statsforvalter på høstmøtene.
- Bra med få plansjer, men veldig konkrete plansjer.
- Møtereferat: det skrives for mye. Ber om at administrasjonen er mer konkret og har fokus på hva som må følges opp og gjerne peke på hvem som har det faglige ansvaret for oppfølging

Første utkast til oppsett, som grunnlag for diskusjon og fordeling. 10 styremedlemmer, 2 på hvert møte, betyr at ikke alle får to møter. Erfaringsmessig, så er det behov for å ha noen på innbytterbenken.

Dato	Tid	Sted	Region	Lokallag	Fra fylkestyret	Ansatt
25.1	18.00 – 22.00	Ersgård	Stjørdal	Meråker, Stjørdal og Skjelstadmark, Lånke, Skatval, Hegra, Frosta, Selbu, Tydal	Annette Brede Petter Harald Kimo	Pål-Krister Langlid
25.1	11.00 – 15.00	Singsås – Storstu Winsnes	Fjellbygder	Rørrosbygdene, Ålen, Haltdalen, Singsås/Støren, Budal, Soknedal	Eivind Såstad Mjøen Kari Åker	Norvald
26.1	11.00 – 15.00	Grong Gård gjestegård	Namdal	Namsos, Namdalseid, Flatanger, Fosnes, Overhalla, Nærøysund, Leka, Grong, Høylandet, Øvre-Høylandet, Indre Namdal Bondelag, Osen	Tove Schult Erlend Fiskum	Ailin Wigelius
26.1	11.00 – 15.00	Storås Samf.hus i Meldal	Orkdal/Oppdal	Agdenes, Orkdal, Nord, Hemne, Rindal, Hitra-Frøya, Oppdal, Lønset, Rennebu, Meldal	Kari Toftaker Gunnar Alstad	Norvald Berre
27.1	11.00 – 15.00	Nordtun Grendehus på Mule	Verdal, Levanger	Verdal, Vuku, Åsen, Skogn, Ekne, Nettet, Frol, Ytterøy	Bjørnar Schei Kari Åker	Brita Buan
27.1	18.00 – 22.00	Skjetlein VGS	Trondheim	Strinda, Byneset, Tiller og Leinstrand, Klæbu, Melhus, Hølonda, Skaun, Malvik	Eivind Såstad Mjøen Tove Schult	Berit Sølberg
28.1	18.00 – 22.00	Mære Landbruksskole	Steinkjer, Inderøy, Snåsa	Sparbu, Ogndal, Egge/Kvam, Beitstad, Stod, (Verran), Snåsa Inderøy, Sandvollan	Petter Harald Kimo Annette Brede	Brita Buan
28.1	11.00 – 15.00	Skaugdalen Grendehus	Fosen	Åfjord, Bjugn, Rissa, Ørland, Leksvik	Bjørnar Schei Inger Oldervik	Pål-Krister

72/21 20/00798-3 Budsjett 2022

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag tar 1.gangs behandling av budsjettet til etterretning. Endelig budsjett behandles i styremøtet i januar 2022.

Diskusjoner i styremøte:

- *Når det gjelder styremøter i 2022 så er det ønske om at styremøtene fordeles mellom fysiske og digitale møter. De styremøtene som er fysisk bør være over 2 dager med overnatting.*
- *Det lages en oversikt over avdeling 8208 andre møter styret.*
- *Avdeling 8207 Styremøter økes til kr. 450.000,- i budsjettet for 2022.*

Saksutredning

Vedlagt ligger forslag til budsjett for 2022.

Budsjettforslaget er lagt opp med kolonner som viser budsjett for 2021, regnskapstall pr. 27.10 og et forslag til budsjett for 2022.

Rammebevilgningen for 2022 er kr. 2 365 000, det er en reduksjon på kr. 86 000,- fra i fjor som skyldes mindre reisevirksomhet.

Når vi la opp budsjetter for 2021 så tenkte vi et normalt år med stor aktivitet rettet mot våre lokallag og medlemmer. Som dere ser av regnskapet så har ikke det skjedd, Covid 19 er vel en årsak til det.

Fylkesstyret har brukt nesten kr. 100 000 mer enn budsjett. Vi har i dag gjennomført 12 styremøter, der 3 møter har vært fysiske. Vi har behandlet 79 saker.

Kostnader pr. styremøte digitalt:

9 styremedlemmer a kr. 2.500,- = kr. 22.500,-.

Bygdekvinnelag og bygdeungdomslag er ikke medregnet. Bygdeungdomslaget har ikke deltatt på noen møter, og bygdekvinnelaget har deltatt på 2.

Fylkesleder har eget budsjett.

Kostnader pr. styremøte fysisk:

9 styremedlemmer a kr. 2.500,- = kr. 22.500,-.

I tillegg kommer reisegodtgjørelse som km godtgjørelse, bom og ferje.

Kostnader som servering og møtelokale varierer hvor vi er, men vi kan regne med ca. 700,- pr. deltaker. Så minimum kostnader for blir ca. kr. 6.300,-.

Fylkesstyret må vurdere hvor mange styremøter som skal gjennomføres i 2022, det skal behandles Terminliste for 2022 i desember møte. Dato må settes.

Budsjettet 2022.

I budsjetter for 2021 ligger det en del prosjekter, skal disse videreføres i 2022?

Nye prosjekter i 2022?

73/21 21/00421-5 Oppfølging av vedtak fra styremøtet 27. september 2021 i Trøndelag Bondelag

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag tar styrets vedtak etter styremøtet 27. september og oppfølging av vedtakene til orientering.

Saksutredning

En gjennomgang av vedtak fra foregående styremøte, samt oversikt over vedtak som fordrer arbeid over tid, er viktig for at styret skal ha kontroll på de vedtak som gjøres og hvilken oppfølging vedtakene har fått eller får. Administrasjonen går gjennom vedtakene, og ved behov brukes tid i administrasjonen for å få vedtak i havn eller foreslår endringer/mer avklarte arbeidsfordelinger mellom styret og administrasjonen hvis det er behov for det.

Administrasjonen har på ansattesamling 21.-22. oktober 2021 hatt en gjennomgang av vedtak tilbake i tid og gjort en opprydding i tabellen.

I tabellen under vises saker som er protokollført, vedtak som er gjort i sakene og om vedtaket er fulgt opp/hva som gjenstår. Saker som fortsatt er i prosess fra tidligere styremøter er med i tabellen til de er helt utsjekka/gjennomført. Det gjelder først og fremst arrangement. Rapportering under faste saker hvor det ble protokollført at det skal gjøres noe listes også opp i tabellen.

Dato	Saknr	Navn på sak	Vedtak	Fulgt opp?
12.april	27/21	Opplæringsplan for tillitsvalgte 2021	Fylkesstyret vedtar følgende opplæringsplan: <ul style="list-style-type: none">Kurs i mediehåndtering i løpet av 2021.Kurs i mediakommunikasjon i løpet av 2021.Fylkesstyremedlemmene deltar på kurs innen sitt fagfelt. Skal avklares på forhånd.2 deltar på Ta grep.Det skal tilbys organisasjonskurs til lokale tillitsvalgte i 2021.Når potensielle nye styremedlemmer til fylkesstyret er i kontakt med valgmennda, må det ligge klart et opplegg for opplæring. Nye tillitsvalgte må føle seg trygge på at de får opplæring, når de takker ja til et verv.	Utsatt til etter jul pga 9.11 ble avlyst som styremøtedato. Ingen nye deltagere på Ta Grep i år. Organisasjonskurs lokalt tillitsvalgte tilbys digital i november.
23.-24. august	58/21	Ledermøte 2021	Ny dato for ledermøte er 25. og 26. november. Ny kontrakt er skrevet med Scandic hotell, Hell. Arbeidsutvalget i Trøndelag Bondelag får ansvar for detaljene i programmet etter innspill som kom frem i styremøte 24.6.	Riktig dato er 9. – 10. desember. Dreiebok satt opp Programforslag laget

			Detaljert program blir lagt frem i styremøte i september.	
23.-24. august	59/21	Årsmøte i Trøndelag Bondelag 2022	Årsmøte i Trøndelag Bondelag 2022 blir 15. og 16. mars på Scandic hotell, Hell. AU i Trøndelag Bondelag tar videre planlegging av årsmøte ut fra de diskusjonene som kom frem i styremøtet.	OK, i prosess
27. september	61/21	Kulturlandskapsprisen 2021, 2. behandling	Fylkesstyret vedtar å fremheve Tor Værdal, gårdbruker i Inderøy kommune, til kandidat til Kulturlandskapsprisen 2021. Tor Værdal er korn- og grisebonde, engasjert i kulturminnene på gården og har grasdekte vannveier i kornåkrene sine	OK, sendt
27. september	62/21	Høring – Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 – 2030	Fylkesstyret sender inn høringssvar på bakgrunn av saksframlegget og diskusjonen i styret.	OK, sendt
27. September	63/21	Fremdriftsplan 2021-2022: Gjerdehold langs BaneNOR i Trøndelag	Trøndelag Bondelag har tillit til at Kari T og Kari S sørger for at møter gjennomføres med berørte lokallag med mål om å ferdigstille kart som sendes til Bane NOR så snart som mulig. Dialogmøter med Bane NOR og NSG opprettholdes på et forpliktende nivå med mål om at vedlikehold gjennomføres og andre forebyggende tiltak. Budsjett justeres i henhold til at økt aktivitet inntil kr. 31 600,- for 2021.	OK. Kari S er blitt Norvald B i mellomtiden. OBS – inn på neste års budsjett.
27. September	64/21	Evalueringsplan for aktivitetsplan før Stortingsvalget 2021 og oppfølging av valgkamp 2021	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vil ved neste valgår som er kommune- og fylkestingsvalget i 2023, gjøre en koordinert og målretta innsats for å bli kjent med våre fylkespolitikere og utviklinga av deres landbrukspolitikk. Vi tar med oss følgende momenter fra evalueringen av aktivitetsplanen før Stortingsvalget 2021: <ul style="list-style-type: none"> • Alle ledd av organisasjonen må starte planlegging og involvering av hverandre i god tid. Materiell må være klart til bruk når valgkampen starter på våren. • Plan utarbeides med realisme i forhold til ressurser blant ansatte og tillitsvalgte, og forankres i styret gjennom vedtak og arbeid med vedtak. • Opplegg som direkte kontakt med listetoppene er viktig med tanke på videre politisk kontakt og arbeid. 	Ok, og vedtak med saksframlegget er sendt org.sjef i Norges Bondelag. I protokollen er det lagt ved informasjon om aktivitet på hjemmesiden og FB-siden, noe som var etterspurt i styremøtet. Punkter fra diskusjonen i styret er også med i protokollen. Skal dette være med i protokollen som legges på hjemmesiden?

27. September	65/21	Oppfølging av vedtak fra styremøtet 23. og 24. august 2021	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag tar styrets vedtak etter styremøtet 23. og 24. august og oppfølging av vedtakene til orientering.	OK
27. September	66/21	Fylkesstyrets størrelse i Trøndelag Bondelag	Fylkesstyret fremmer følgende forslag overfor årsmøtet om endring i antall styremedlemmer: Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag skal bestå av 7 styremedlemmer, inkludert leder og en nestleder. Det skal være tre varamedlemmer i nummerorden, der første vara møter fast.	Styresak igjen i november.
27. September	67/21	Trøndelag – høring jakt- og fangsttider 2022 – 2028	Trøndelag Bondelag sender høringsuttalelse til Norges Bondelag som framlagt i saksframlegg, men med følgende tillegg i omtalen av jakttid på kråke/ravn; Bestanden oppleves økende, dette skaper utfordringer i enkelte områder. Slik sett er det svært uheldig å innkorte jakttiden på denne arten.	OK, sendt

Under faste saker er det ønskelig at det settes inn oppdatert medlemstall i sak 5/2021 - Medlemsoversikt.

Det ble også ytret ønske om at bygdeungdomslaget og bygdekvinnelaget settes opp med orientering tidligere i kjøreplanen.

Prosjektsøknad Dyrevelferdsprosjekt 2022 – 2025 -> politisk behandling krever politisk arbeid.

74/21 21/00704-7 Trøndelag Bondelag- valg av representant for Distriktsrådet for HV 12 Trøndelag

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller seg bak administrasjonens vurderinger og samtykker i at det oppnevnes to ansatte til distriktsrådet. Organisasjonssjef Ailin Wigelius oppnevnes som fast møtende representant for Distriktsrådet for HV 12 Trøndelag, med Pål-Krister Langlid som vara.

Saksutredning

Norges Bondelag er representert i Landsrådet for Heimevernet, og fylkesbondelagene i distriktsrådene.

Representantene oppnevnes for fire år av gangen, og det er nå tid for å finne representanter til perioden 2022 – 2025.

Disse er formelt oppnevnt for perioden 2017-2021/ med vara for HV12 Trøndelag:

Anne N. Rathe/vara Kristoffer Moan

Naturlig nok er disse gått ut når de gikk ut av styret og sittende per i dag er:

Vidar Meldal/ Vara Eivind Såstad Mjøen

Vidar Meldal har sagt at han ønsker ikke å fortsette.

Frist for å melde inn nye representanter til Norges Bondelag er 20.november 2021.

Kort om distriktsrådet:

Hvert HV-distrikt har sitt eget distriktsråd. Organisasjonene i landsrådet kan oppnevne hver sin representant til distriktsrådene.

Distriktsrådet kan i tillegg velge inntil fire andre distrikts relaterte organisasjoner som medlemmer.

I distriktsrådet sitter også inntil ti ledere (HV-soldater) av områdeutvalg og innsatsstyrkeutvalg.

Oppgaver

- Distriktsrådet skal arbeide for å fremme samarbeid mellom Heimevernet og sivilbefolkningen i distriktet.
- De gir også uttalelser og råd i spørsmål som angår Heimevernet i distriktet.
- Distriktsrådets arbeidsutvalg (leder, nestleder og sekretær) skal uttale seg ved tilsetting av ny HV-distriktsjef.

Heimevernet er en viktig del av totalforsvaret i Norge, og viktige for beredskap og sikkerhet for land og folk.

Også i sivile kriser har HV en viktig rolle.

Blant annet har HV-soldater bevoktet grenseovergangene i hele koronaperioden, stilte opp på Gardermoen under den kaotiske situasjonen som oppsto da Norge stengte grensene i mars 2020 og bidro også under rasulykka i Gjerdrum.

Forslag til oppnevning

I Norges Bondelag er det ansatte som er oppnevnt som representanter i Landsrådet.

Historisk har det vært tillitsvalgte som har representert i distriktsrådene, men det vil ikke være noe i veien for at vi oppnevner ansatte fra fylket.

For å sikre kontinuitet fra landbrukets side kan det være mer hensiktsmessig å ha inn ansatte i distriktsrådet. **Ber derfor styret samtykke i at det oppnevnes to ansatte til distriktsrådet. Dersom styret ikke ønsker denne løsningen, bes de komme med forslag til representanter til distriktsrådet.**

75/21 21/00762-1 Jordbruksforhandlingene 2022 - innspill til Trøndelag Fylkeskommune fra Trøndelag Bondelag

Vedtak

Trøndelag Bondelag sender innspill til Trøndelag Fylkeskommune basert på saksframlegg og innspill fra fylkestyret jf e-postbehandling.

Saksutredning

Trøndelag Fylkeskommune har henvendt seg til landbruksnæringa i Trøndelag og bedt om innspill til Fylkeskommunens behandling av eget innspill til Jordbruksforhandlingene 2022. Trøndelag Bondelag har fått frist til 31.10. med å komme med innspill.

I innspillet fra Trøndelag Bondelag i fjor angående jordbruksforhandlingene 2021, ble det gitt en omfattende og relativt bred overordnet uttalelse til fylkeskommunen. Uttalelsen beskrev Trøndelag Bondelags holdning til en rekke forhold i norsk landbrukspolitikk, både innenfor jordbruksavtalens rammer og utenfor jordbruksavtalen. Dette som et ledd i at Fylkeskommunen brukte tid og plass i sin behandling for å gi landbrukspolitisk opplæring for fylkestinget.

I kontakt med saksbehandler i Fylkeskommunen, så er det signalisert at de i år etterspør et mer kortfattet innspill med hovedfokus innenfor rammene av jordbruksavtalen.

Fylkeskommunen behandler sitt innspill til jordbruksforhandlingene i Hovedutvalg 25.11.21, før den legges fram for behandling i Fylkestinget.

Styret i Trøndelag Bondelag oversender med dette innspill til fylkeskommunens behandling av Jordbruksforhandlingene 2021.

1. Innledning

Det siste året har vært preget av store endringer i og rundt landbruket, både nasjonalt og internasjonalt. Koronapandemien har gjennom nedstengingen bidratt til å øke innenlandsk forbruk av norsk landbruksvarer ved økt innenlandsk forbruk og redusert grensehandel. Dette har isolert sett økt marked og verdiskaping i landbruket. Men samtidig har følgene av koronapandemien gitt betydelig kostnadsvekst på en rekke innsatsfaktorer både i landbruket og annet næringsliv. Tilleggsforhandlingene som ble startet under forrige Regjering er nå tatt opp igjen med sikte på inndekning av ekstraordinær økning i kostnader på gjødsel og byggematerialer i inneværende jordbruksoppgjørperiode. Det er også stor kostnadsvekst på ulike typer energi, som strøm og drivstoff. Dette slår direkte inn på bunnlinja i landbruket.

Det gir grunn til stor bekymring at den raske prisveksten på kunstgjødsel fortsetter. Felleskjøpet har foreløpig stoppet alt salg av kunstgjødsel på grunn av stor usikkerhet i markedet, men signaliserer at salget vil bli åpnet igjen. Produksjon av ammoniakk-gass som inngår i produksjonen av nitrogengjødsel er stanset på en rekke fabrikker i Europa. Dette gir en tydelig pekepinn på at de økonomiske følgene av koronapandemien enda ikke er over og situasjonen kan gi store konsekvenser for norsk og internasjonal matproduksjon i tida framover - både i form av økte kostnader og mangel på essensielle innsatsfaktorer. Samtidig ser vi en global klimamessig utvikling som utfordrer matproduksjonen på verdensbasis.

I dette bilde er det etter Trøndelag Bondelag sitt syn, nødvendig å styrke det nasjonale landbrukets evne til selv å produsere størst mulig andel av landets matvarebehov. Det sikrer egen nasjonal matvaresikkerhet, øker innenlands verdiskaping og bidrar til en bedre fordeling av verdens matproduksjon globalt.

2. Behov for aktiv landbrukspolitikk med forsterka virkemiddelbruk

Innenlands har et pressa landbruk i løpet av det siste året brutt jordbruksforhandlingene, og frustrasjon over utviklingen i næringa har gitt grobunn for et bondeopprør. Uroen har sitt utspring i manglende inntektsutvikling over tid, og betydelig økonomisk risiko og manglende inntektsdannelse for den delen av næringa som har investert tungt i nytt driftsapparat for å opprettholde og øke norsk matproduksjon. Samtidig fortsetter trenden med at små og mellomstore bruk har utfordringer med å klare å realisere helt nødvendige investeringer for å kunne være med videre.

Stortingsvalget har i høst resultert i en mindretallsregjering basert på Arbeiderpartiet og SP. Hurdalsplattformen gir klare signaler om forsterka virkemiddelbruk i landbrukspolitikken framover. Trøndelag Bondelag har klare forventninger om et betydelig skift i landbrukspolitikken i retning styrking av importvernet, økt inntekt og jamstilling med andre yrkesgrupper, kraftigere virkemidler for markedsregulering, styrking av små og mellomstore bruk samt betydelig økt tilgang til investeringsvirkemidler.

Det er følgelig svært høye forventninger til de kommende jordbruksforhandlingene. Trøndelag Bondelag legger stor vekt på at den helt nødvendige satsingen på økt inntekt må følges av en aktiv politikk for regulering av produksjon. Uten slik velfungerende regulering vil det være overhengende fare for at resultatet vil bli overproduksjon og fallende inntekt.

3. Jordbruksforhandlingene 2022

Trøndelag Bondelag mener jordbruksforhandlingene må sikre en tydelig forbedring av bondens inntekt for å gjenskape troen blant landbrukets utøvere om at Stortingets vedtak og uttalte mål, samt Hurdalsplattformens mål om økonomisk likestilling med andre yrkesgrupper, faktisk er reell.

En reell inntektsvekst må også fordeles på en måte som opprettholder landbruksproduksjon over hele landet, og med en bruksstruktur som sikrer en akseptabel og anstendig inntekt for arbeidsinnsatsen på små og mellomstore bruk.

En svært alvorlig bekymring er utviklingen med færre bruk og færre yrkesutøvere i landbruksnæringa, hvor vi nærmer oss et kritisk nivå for opprettholdelse av landbruksproduksjon over hele landet. Vi kan ikke i dag se en mulighet til å gjennomføre ombygging av 700 båsfjøs til løsdrift innen 2034 uten en massiv innsats fra myndighetene på investeringssiden, og en forbedring av inntektsutsiktene for bonden. En vesentlig andel areal og produksjon fra disse bruka vil forsvinne dersom det ikke sikres økonomisk lønnsomhet for investering og drift.

Innretningen må også stimulere til at produksjonene foregår på en bærekraftig måte med hensyn til miljø, klima og dyrevelferd. Landbruket en svært stor betydning for bosetning og sysselsetting i distrikta, og uten en klar kanaliseringpolitikk vil distriktslandbruket bli svekket med tap av arbeidsplasser i primærledd og foredling.

4. Overordna mål

Trøndelag Bondelag utfordrer Trøndelag Fylkeskommune til å bidra slik at årets jordbruksforhandlinger resulterer i rammevilkår som initierer større forbruk av norskproduserte matvarer, og forbedrer inntekspotensialet for bøndene. Ved å bruke ressursene i hele Norge på en god og klimasmart måte, bruke politiske virkemidler aktivt og jobbe for at forbrukerne foretrekker norske produkter, kan vi øke norskandelen både i maten vi spiser og i fôret til dyra. Dette vil i neste omgang bidra til å øke innenlandsk verdiskaping, sysselsetting og bosetting i hele landet, også i vårt fylke.

Trøndelag er landets største matregion med blanding av volum- og småskalaproduksjon, og produksjon av kvalitetsvarer i verdensklasse. For å videreføre og utvikle denne rollen forutsettes det at næringa får rammevilkår som skaper engasjerte og driftige bønder. Det vil i neste omgang også sikre opprettholdelse av komplette verdikjeder som vi har både på jordbruksvarer og skog i Trøndelag

Landbruket skal produsere med god dyrevelferd og god plante- og dyrehelse, med et så lite klimaavtrykk som mulig, og maten skal være trygg å spise. Disse målsettingene ligger til grunn for vårt samfunnsoppdrag, og det skal landbruket levere på. En styrket matproduksjon der produksjonsareal i hele landet blir brukt og hvor bondens kompetanse om produksjon og naturgitte forhold er spredt ut over hele landet, er den beste matberedskapen Norge kan ha. Koronapandemien har aktualisert dette i stort monn.

Svært få ville i januar 2020 ha trodd at det kunne være mulig å tenke seg at landet om 3 måneder ville bli fullstendig nedstengt med sterke restriksjoner på geografisk forflytning for norske innbyggere og stengte landegrensener. Norsk mat ble viktigere enn før.

5. Fundamentet for norsk landbruk

Det norske landbruket er tuftet på fire grunnpilarer som har vært en suksess og avgjørende verktøy for ivaretagelse av matproduksjon i hele landet:

- **Importvern**

Norsk råvareproduksjon med et prisuttak i markedet tilpasset kostnadsnivået i Norge er helt avhengig av et velfungerende importvern. Norges klimatiske og arronderingsmessige forhold gjør det umulig å konkurrere på pris med landbruk i andre deler av verden. En aktiv landbrukspolitikk i Norge krever dermed politisk vilje til å utnytte handlingsrommet i eksisterende importvern gjennom bruk av kronetoll eller prosenttoll. Importvernet må styrkes på en rekke produkter for å sikre norsk produksjon.

- **Forhandlingsinstituttet**

Jordbruksavtalen med prisforhandlinger og budsjettoverføringer er styringsverktøyet i landbrukspolitikken. Jordbruksavtalen skal være verktøyet som operasjonaliserer den vedtatte landbrukspolitikk. Det betyr å iverksett nødvendige tiltak som skaper utjevning mellom distrikter, mellom små og store bruk, og sikrer landbruk over hele landet gjennom en aktiv kanaliseringpolitikk. Struktur- og distriktsprofilen må styrkes.

- **Juridiske virkemidler og eiendomspolitikk.**

I dette ligger konsesjonsregelverk, jordlov etc. Lokalt eierskap gir verdiskaping og næringsutvikling i bygdene. Familiejordbruket med personlig eierskap til jord og skog bidrar til robuste lokalsamfunn og mer livskraftige distrikt. Den liberaliseringen som har skjedd i konsesjonsloven i løpet av de siste 8 årene må reverseres.

- **Markedsordningene**

Et velfungerende marked med balanse mellom produksjon og forbruk er avgjørende for å sikre prisuttak og opprettholde et landbruk over hele landet. Det gir bonden avsetning uavhengig av geografisk plassering, og stabile og forutsigbare priser for bonden, industrien og forbrukeren. Landbruket og samvirkeorganisasjonene har over tid mistet viktige virkemidler for markedsregulering. For å lykkes med en opptrapping av inntektene i landbruket, må det samtidig styrkes

6. Trøndelag Bondelags prioriteringer for jordbruksforhandlingene 2022

Jordbruksavtalen er en rammeavtale mellom landbruket og staten om utviklingen og inntektsdannelse i næringen innenfor vedtatte målsettinger for norsk landbruk og matproduksjon.

Våre prioriteringer

Når vi setter opp våre prioriteringer før neste års jordbruksforhandlinger er de to første kulepunktene helt grunnleggende for å kunne styre landbruket i en ønsket retning gjennom de øvrige kulepunktene:

- Øke inntektene i landbruket med mål å tette den reelle inntektsforskjellen mellom landbruket og andre inntektsgrupper.
- Betydelig økt rammen for investeringsmidler i form av investeringspakke på 1 mrd kroner utenfor jordbruksavtalens ramme.
 - Risikovillig kapital for investeringer i distriktene uten krav om økt produksjon på bruksnivå. Må stimulere investeringer for å innfri løsdriftskravet i melkeproduksjon og storfekjøttproduksjon innen 2034.
 - Bruk av investeringsvirkemidler innen grøntsektoren for å utnytte markedspotensialet og innfri forbrukerens kvalitetskrav.

Investeringsvirkemidlene må innrettes mer aktivt for å redusere kapitalbindingen ved nyinvestering i driftsapparatet. De galopperende byggekostnadene det siste halvåret stopper en mengde helt nødvendige utbyggingsprosjekter med marginal lønnsomhet. Tilskuddsprosent og tilskuddstak må derfor økes for å utløse flere utbyggingsprosjekter og samtidig bidra til å redusere kapitalbindingen på det enkelte gårdsbruk. Dette grepet vil redusere den økonomiske risikoen for den enkelte bonden og redusere låne- og rentebelastningen i næringa. Trøndelag Bondelag mener dette også vil ha betydning for inntekt.

- Styrke virkemiddelbruken for å opprettholde et spredt landbruk over hele landet gjennom forsterka distrikts- og strukturprofil i tilskuddsordningene. Driftsvansketilskudd må innføres.
- Nødvendige inntektsøkning i landbruket må følges av virkemidler for produksjonsregulering og markedsregulering. Uten tilstrekkelig produksjonsregulering vil en inntektsopptrapping kunne resultere i reduserte inntekter i landbruket på grunn av overproduksjon og dermed fallende produktpriser.

- I prisutjevningsordningen for melk må de konkurransepolitiske virkemidlene i melkesektoren utvikles i ordninga. Melkeprisen i jordbruksavtalen og i prisutjevningsordningen skal ikke finansiere konkurransemessige tiltak.
- Styrking av velferdsordningene over jordbruksavtalen for å sikre rekruttering av både kvinner og menn inn i næringa. Det er nødvendig å redusere den økonomiske risikoen mange gårdbrukere står overfor ved sykdom eller graviditet.
- Stimulere alle ledd i verdikjeden til å opprettholde en struktur som bidrar til matproduksjon over hele landet, og helhetlig verdikjede i Trøndelag. Landbrukssamvirket må styrkes i markedsregulatorrollen og sikres en større markedsrett for å kunne håndtere denne helt avgjørende rollen i landbrukspolitikken.
- Matproduksjon på norske ressurser må økes, og det må innføres et nasjonalt mål om økt selvforsyningsgrad. Beredskapslagring av korn må gjeninnføres.
- Klimaavtalen mellom landbruket og regjeringen danner grunnlaget for landbrukets egen satsning på reduksjon av klimaavtrykket fra næringen. Klimatiltak må i hovedsak finansieres utenfor jordbruksavtalen.

6.1 Reduser den reelle inntektsforskjellen mellom landbruket og andre inntektsgrupper.

Stortinget har i flere stortingsmeldinger påpekt behovet for å gi landbruksnæringa et inntektsnivå på nivå med sammenlignbare grupper. Dette målet er langt fra oppnådd, og beregninger viser at den gjennomsnittlige inntekten for landbruket er rundt 200.000 kroner lavere enn sammenligningsgruppen. Hurdalsplattformen slår fast at Regjeringen vil jobbe for inntektsjamstilling basert på nytt tallgrunnlag. På dette grunnlaget er det svært høye forventninger til de kommende jordbruksforhandlingene.

Økt verdiskaping og en bærekraftig bruk av jorda i hele landet avhenger av at bonden fortsatt tjener penger i det innenlandske markedet. Krevende naturgitte forhold med kort vekstsesong og små jordskifter, samt høyt norsk lønns- og kostnadsnivå, fører til at norsk mat har høyere produksjonskostnader enn importert mat.

Skal vi oppnå målene om matvaresikkerhet, beredskap og økt andel norskproduserte landbruksprodukter må inntektsnivået for bonden forbedres betydelig. Det er helt urealistisk å tro at vi om 10 år kan produsere mat over hele landet hvis ikke bonden får en anstendig betaling for arbeidet som kan sammenlignes med andre yrkesgrupper.

6.2 Øke rammen for statlige investeringsmidler

Klimaendringer, dyrevelferd og miljøkrav krever betydelig økning i investeringsmidlene til fornying av driftsapparatet. Trøndelag Bondelag mener det er viktig at vi får på plass en vesentlig økning i investeringsrammene. Dette blant annet for å møte utfordringene med investering i løsdriftsfjøs for små og mellomstore gårder i distrikta uten krav til økt produksjonsvolum. Dette gjelder i hovedsak melkeproduksjon, men også

storfekjøttproduksjon. Investeringer for å innfri Løsdriftskravet innen 2034 må dekkes i en investeringspakke utenfor jordbruksavtalen.

Likeså vil klimaendringene utfordre tørke- og lagringskapasiteten på korn, noe som utløser behov for investeringsstøtte også til korn. Investeringsvirkemidlene må også fortsatt prioriteres til investeringer i lageranlegg i frukt, bær og grøntproduksjonen for å dekke mer av den økte etterspørselen med norsk produksjon.

6.3 Innrette virkemiddelbruken slik at vi opprettholder et spredt landbruk over hele landet.

Ved å bruke arealressursene i hele Norge på en god og smart måte, bruke politiske virkemidler og sikre at forbrukerne foretrekker norske produkter, kan vi øke norskandelen i maten vi spiser og føret til dyra.

Trøndelag Bondelag vil ha en bærekraftig bruk av landets jordbruksressurser, og vil derfor arbeide for å styrke arbeidsdelinga i norsk jordbruk og legge til rette for optimal utnyttelse av arealressursene våre. Kanaliseringspolitikken for landbruket innebærer målretta bruk av de økonomiske virkemidlene over jordbruksavtalen for å gi levende produksjonsmiljø i alle deler av landet. Arealbruk og bærekraft må sikres ved økt støtte til utmarksbeiting, setring, klimatilpasning og investeringer i jord (drenering og hydroteknikk).

I dette ligger kompensasjonsordninger som utligner kostnadsforskjellene i produksjonensom er store mellom sentrale landbruksområder og distrikta. For å opprettholde et fortsatt aktivt distriktslandbruk er det avgjørende at slike kostnadsforskjeller kompenseres gjennom distrikts- og strukturtilskuddene og fraktstøtte. Det må innføres tilskuddstak i alle produksjoner.

Et sterkt Landbrukssamvirke, med klare ansvarsoppgaver, er en forutsetning for å opprettholde landbruk over hele landet. Foredlingssamvirke med sin mottaksplicht sikrer at produsentene er garantert å få levert sine varer uansett hvor en bor i landet. Likeså sikrer det også at småskalaprodusenter kan få levert sine råvarer som ikke går inn i egen foredling.

6.4 Stimulere alle ledd i verdikjeden til å opprettholde en struktur som bidrar til matproduksjon over hele landet, og helhetlig verdikjede i Trøndelag

Vi har i dag strukturpolitiske virkemidler som til en viss grad kompenserer for merkostnader for kostnader pr. produsert enhet ved små/mellomstore bruk framfor utnyttelse av stordriftsfordeler.

Gjennom de siste 8 årene har imidlertid produksjonsvolumet flyttet merkbart over til større enheter på bekostning av de mange familiebrukene som har opphørt som selvstendige driftsenheter. Utviklingen er utfordrende å reversere, men det er helt nødvendig å sette en stopper for videreutvikling av denne trenden.

Jordbruksforhandlingene må inneholde virkemidler som tydeliggjør satsningen på små og mellomstore bruk over hele landet. Dette handler om å gi et tilfredsstillende inntektsnivå, ha ordninger som ivaretar mulighet til ferie og fritid, og risikoavlastning ved sykdom.

Et løft for de små og mellomstore brukene vil også styrke landbrukets rolle som leverandør av spesialprodukter og ivaretagelse av lokale tradisjoner.

6.5 Klimaavtalen mellom landbruket og regjeringen danner grunnlaget for landbrukets egen satsning på reduksjon av klimaavtrykket fra næringen.

Landbruket har, som andre sektorer, et ansvar for å bidra til å løse klimautfordringene. Klimagassutslippene fra næringa skal reduseres, og gjennom økt karbonlagring i skog og jord kan vi bidra til å fjerne karbon fra atmosfæren.

For Trøndelag Bondelag er det viktig at norske klimakutt bidrar til at de globale utslippene reduseres, og ikke fører til en økt avhengighet av knappe ressurser i andre land. Da er det avgjørende at vi utnytter mest mulig av våre egne ressurser på en bærekraftig måte.

Klimatiltak må ikke hindre matproduksjon som utnytter de naturgitte forutsetningene vi har, med store områder som kun egner seg til beite eller grasdyrking. Landbruket i Norge er fornybart og skaper store verdier i hele landet.

Ved å øke vår produksjon av korn, poteter, grønnsaker, frukt og bær, vil vi gjøre oss mindre avhengig av ressurser fra andre land. Landbruket må videre tilpasse produksjonen så den blir mer robust for å møte et endra klima.

Landbruket vil bidra til å øke norsk produksjon av fossilfri energi, og på sikt fase ut fossile energikilder på egen gård. Vi vil blant annet arbeide for å nå målet i klimaplanen om at 25 prosent av husdyrgjødsel skal brukes til produksjon av biogass i 2030. Målet er fortsatt et fossilfritt landbruk innen 2030.

Landbrukets innsats for å redusere klimautslippene forutsetter at jordbruksavtalen gir rammevilkår for landbruksproduksjon over hele landet, ivaretagelse av landets jordressurser og en landbrukspolitikk som opprettholder produksjon på alle bruksstørrelser.

76/21 21/00819-1 Strategi og arbeidsplan Trøndelag Bondelag mars 2022 - mars 2023 - 1. gangs behandling

Vedtak

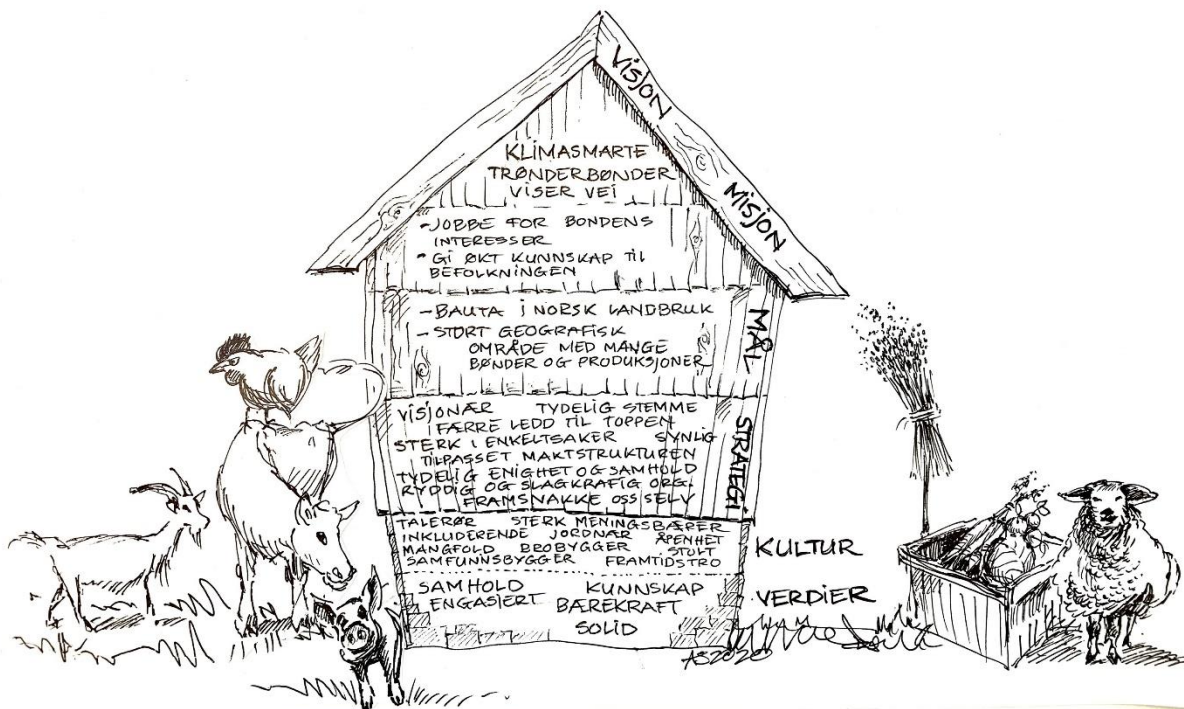
Styret i Trøndelag Bondelag vedtar at følgende tre strategier/fokusområder med strategier som er av samme betydning skal være med i arbeidsplan for Trøndelag Bondelag 2022 – 2023:

- Synlighet inkl framsnakke bondelaget
- Tydelig enighet og samhold utad inkl færre ledd til toppen
- Tydelig stemme inkl sterk i enkeltsaker

Arbeidsplanen 2022 – 2023 utformes over samme mal som gjeldende arbeidsplan for Trøndelag Bondelag. Forslag til arbeidsplan 2022-2023 (mars 2022 – mars 2023) legges frem på styremøtet i januar 2022.

Saksutredning

Trøndelag Bondelag vedtok strategiplan 2020 – 2024 med hovedlinjene for det strategiske arbeidet i Trøndelag Bondelag i perioden på det digitale årsmøtet 2. april 2020. Viktig bilde for det strategiske arbeidet er fjøset som ble «bygget» etter ledermøtet 4. desember 2019:

Stikkord for strategiene i den vedtatte strategiplanen er:

- Visjonær
- Tydelig stemme
- Færre ledd til toppen
- Sterk i enkeltsaker
- Tilpasset maktstrukturen
- Tydelig enighet og samhold utad (hold diskusjoner innenfor laget)
- Ryddig og slagkraftig organisasjon
- Synlig
- Framsnakke oss selv hele tida

På det digitale årsmøtet i Trøndelag Bondelag 11. mars 2021 ble det vedtatt å legge til:

Det trønderske landbruket tuftes på den norske landbruksmodellen med de fire grunnpilarene:

- *Jordbruksforhandlinger*
- *Markedsordninger*
- *Juridiske virkemidler*
- *Importvern*

På styremøtet 9. – 10. november 2020 vedtok fylkesstyret under 1. gangs behandling av strategi og arbeidsplan for Trøndelag Bondelag mars 2021 – mars 2022:

Styret i Trøndelag Bondelag vedtar at følgende fire strategier/fokusområder skal være med i arbeidsplan for Trøndelag Bondelag 2021 – 2022:

- *Synlig*
- *Sterk i enkeltsaker*
- *Slagkraftig og ryddig organisasjon*
- *Tilpasset maktstrukturen*

Arbeidsplanen 2021 – 2022 utformes over samme mal som gjeldende arbeidsplan for Trøndelag Bondelag. Forslag til arbeidsplan 2021 – 2022 (mars 2021 – mars 2022) legges frem på styremøtet i januar

Det ble arbeidet med tiltak til de fire utvalgte strategiene/fokusområdene som ble vedtatt fylkesårsmøtet 2021:

Ved andre gangs behandling vil fylkesstyret få en oversikt pr januar 2022 over hvordan og om vi er kommet i mål med de ulike tiltakene i arbeidsplanen. Noen av tiltakene må ses opp mot hvordan styret evaluerer styrearbeidet.

Trøndelag Bondelag sin arbeidsplan for året skal også bygges på vedtatt Næringspolitisk Program i Norges Bondelag, og styret i Norges Bondelag sine prioriterte saker.

Næringspolitisk Program er inndelt i fire områder:

1. Marked, verdiskaping og økonomiske vilkår
2. Areal – landbruket skal bruke hele landet
3. Norsk matproduksjon i et klima i endring
4. Landbrukets samfunnsoppdrag

Prioriterte saker fra styret i Norges Bondelag dette arbeidsåret:

- Næringspolitikk, marked, areal og bærekraft
- Organisasjonsarbeid
- Kommunikasjon
- Medlemsservice/hverdagsbondelaget

Inntekt – marked, verdiskaping og økonomiske vilkår løftet høyt også dette arbeidsåret. Her finner vi prioritert arbeid med økte inntektsmuligheter for landbruket for å tette inntektsgapet i forhold til andre grupper, arbeid med å øke norskandelen i mat og fôr, styrke importvernet og øke verdiskaping over hele landet.

Areal – landbruket skal bruke hele landet. Her finner vi prioritert arbeid med å sikre landbruk i hele landet og en variert bruksstruktur, rovviltpolitikk og rovviltforvaltning, øke planteproduksjonene og produksjonen av proteiner, styrke jordvernet og styrke eiendomsregelverket for å sikre lokalt eierskap og lokal bruk av ressursene.

Bærekraft – nøkkelbegrep som er konkretisert gjennom Norges Bondelags bærekraftstrategi. Klima er en viktig del av bærekraftsarbeidet. Her finner vi prioritert arbeid med å bedre dyre- og plantehelse og dyrevelferd i norsk landbruk ytterligere, øke norskandelen i økologiske produkter, skoloring av arbeidsgivere, gode sosiale forhold og likestilling i landbruket, innfri klimaavtalen ved å bruke mer og produsere mer fossilfri energi og øke karbonbindingen, ivareta landbrukets klimautfordringer og tilpasse erstatningsordningen til lokale forhold. Ny fordelingsnøkkel for RMP.

Organisasjonsarbeid – bli en sterkere organisasjon gjennom “Vi bygger Bondelaget” og “Lokallagsskolen”, strategi for HMS og beredskap i landbruket, bistand ved kriser, relevante samarbeid for å forebygge dyreverntragedier, revidere “Tryggere Sammen”, økt trykk på vervearbeid og bedre intern kommunikasjon.

Kommunikasjon – økt forståelse for landbruket. Her finner vi prioritert arbeid med ny kommunikasjonsstrategi i Norges Bondelag. Mål om å øke Bondelagets tilstedeværelse i sosiale kanaler gjennom opplæring. Mål om å styrke omdømmet til Bondelaget/landbruket. Støtte næringspolitiske prioriteringer gjennom kommunikasjon av temaer. Mål om å gi forbruker og samfunn større forståelse for og innsikt i landbruksproduksjon gjennom åpenhet, kunnskapsformidling og tiltstedeværelse i debatter.

Hverdagsbondelaget leverer gjennom mål om å støtte medlemmer i enkeltsaker som har store konsekvenser for den enkelte, gi god landbruksfaglig og juridisk veiledning til medlemmene, arbeide for bedre vilkår for landbruksnæringen gjennom arbeid med regelverk og avtaler, kompetanseheving for bondens rådgivere og medlemmer og arbeid med risikoavlastning for medlemmer gjennom forsikringer.

Fylkestyret til Trøndelag Bondelag skal i denne omgangen i behandlingen av saken velge ut hvilke fokusområder som er viktige for Trøndelag det kommende arbeidsåret.

Det gjenstår to år av strategiplanen. Det betyr at om et år må vi starte arbeidet med hvordan denne skal revideres eller utformes på ny. Selv om vi hele tida prøver å ha fokus “framover i tid”, så er det enda et år igjen før vi må fokusere på å være “visjonære”. Vi ser at noen av de valgte fokusområdene kan slås sammen fordi tiltakene vil bli i “samme bane”.

Forslaget er tre fokusområder satt sammen av stikkord for strategier som hører sammen:

- Synlighet inkl framsnakke bondelaget
- Tydelig enighet og samhold utad inkl færre ledd til toppen
- Tydelig stemme inkl sterk i enkeltsaker

Disse tre punktene gjenspeiler områder i prioriterte saker fra styret i Norges Bondelag, og det er mer viktig enn noen gang at Trøndelag Bondelag er synlig og tydelig i det vi mener og det vi gjør. I bunnen for dette ligger det at vi har jobbet med å bli og fortsatt skal være en “ryddig og slagkraftig organisasjon” og at vi har tilpasset oss/tilpasser oss maktstrukturen.

77/21 20/00534-37 NIBIO-rapport - Geografisk fordeling av egnethet for korn og gras i Innlandet og Trøndelag

Vedtak

Fylkesstyret og administrasjonen i Trøndelag Bondelag arbeider videre med saken i henhold til synspunkter og innspill som fremkom i styremøtet.

Saksutredning

Denne saken har vært behandlet og orientert om i styret flere ganger. En foreløpig rapport er presentert ved Geir-Harald Strand i NIBIO.

I styremøtet 12. april 2021 i saken Videre framdrift i saken om soner, kartlegging av arealer etter tilbakemelding fra Norges Bondelag ble følgende vedtak gjort:

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag nedsetter en arbeidsgruppe bestående av operativ arbeidsgruppe fra administrasjonene i begge fylkeslag, AU i Innlandet Bondelag og AU i Trøndelag Bondelag. Arbeidsgruppa skal jobbe med:

- *Budskap og opplegg rundt publisering av NIBIO-rapporten «Geografisk fordeling av egnethet for korn og gras i Innlandet og Trøndelag»*
- *Innpass og opplegg til ledersamlinga i Norges Bondelag*
- *Forberede innhold om prosjektet/rapporten til ledermøtene i Innlandet Bondelag og Trøndelag Bondelag*
- *Oppsummere til felles styremøte i Trøndelag Bondelag og Innlandet Bondelag*
- *Utrede hva det trengs mer kunnskap om.*

Tidsløype/milepæler videre for prosjektet

- *Fra nå og til publisering av rapporten: møter i arbeidsgruppa*
- *Orientering om innhold i rapporten på lederkonferansen i Norges Bondelag 29.-30. sept 2021*
- *Orientering om innhold i rapporten og diskusjon på ledermøtene til Trøndelag Bondelag og Innlandet Bondelag i november 2021*

Felles styremøte Innlandet Bondelag og Trøndelag Bondelag desember 21 for å diskutere veien videre

Innlandet Bondelag gjorde likelydende vedtak i sitt styre 14. april 2021.

Det har vært noen møter i administrasjonen der vi har sett på budskap i forbindelse med offentliggjøring av rapporten. Vi har ikke konkludert, men peker på at en del av budskapet mener vi det må pekes på at rapporten skal være et hjelpemiddel til å utnytte arealene best mulig med tanke på å øke matproduksjonen.

Rapporten ventes ferdig i midten av november. Tilbakemelding på «løypa» fra NIBIO i e-post 17. september er slik:

Den store jobben med «harmonisering av database» som ligger til grunn for å inkludere de seks siste kommunene er nettopp ferdig. Da gjenstår tre oppgaver:

- a) Kontroll og godkjenning av modellene. Siri Svengaard-Stokke har ansvar for dette og hun er på feltarbeid ut måneden. Vi regner med at det blir utført i månedsskiftet september/oktober*
- b) Kjøre korn- og gras-modelleringen for Innlandet og Trøndelag på nytt. Dette tar ca to uker. Det involverer (nesten) ikke manuelt arbeid, men er datakraftkrevende arbeid, så vi må gi maskinene den tiden det tar å gjøre beregningene. Bør være ferdig sånn rundt midten av oktober eller litt senere.*
- c) Redigere rapporten ved å legge de nye tallene (og kartene) inn i rapporten. Siden rapporten er skrevet er dette et redaksjonelt arbeid, inkludert korrekturlesing av tabellene. Anne B. Nilsen og Roar Lågbu har satt av tid til dette i siste halvpart av november. Vi må også se nøye over tallene og om nødvendig justere teksten hvis konklusjonene endres basert på det utvidede materialet. Jeg forventer imidlertid ikke at det skjer.*

Det nye materialet gir oss mer presis informasjon om en større del av regionen, men dette endrer neppe totalbildet.

- d) *Divisjonsdirektøren må godkjenne rapporten. Det er vanligvis jeg som godkjenner, men siden jeg har skrevet deler av denne rapporten må vi løfte godkjenningen opp et hakk. Hun er varslet og vil sette av tid til dette.*

Det betyr at vi sikter oss dermed inn mot å levere sluttproduktet i begynnelsen av november.

Vi valgte å vente på at data fra de siste jordsmonnkartlagte arealene i seks kommuner blir med i rapporten. For Trøndelag gjelder dette Orkland, Ørland og deler av Indre Fosen.

I landbruket ellers har det imidlertid skjedd mye etter 12. april med diskusjon om inntektsnivået i næringa, grunnlagsmaterialet, brudd i jordbruksforhandlingene og det er satt ned et ekspertutvalg for inntektsmåling i jordbruket som skal vurdere grunnlagsmaterialet.

I tillegg har det vært endringer i bemanning hos både Innlandet Bondelag og Trøndelag Bondelag, noe som også krever ressurser. Prosjektet og rapporten ble ikke tema på ledermøtet i Norges Bondelag, og heller ikke på ledermøtene i de to fylkeslagene.

Administrasjonen i Innlandet Bondelag la fram følgende tanker for sitt styre 21. september 2021:

- Sammen med Trøndelag utarbeide et budskap ved overlevering av rapporten. Hovedfokus på behovet for best mulig utnyttning av arealene med tanke på matproduksjon.
- Vurdere om en skal utfordre NIBIO på muligheten for å få anslag på avlingsnivå for korn i det som er vurdert som kornområder og der korn- og grasdyrking blir jevnstilt. Dette vurderer vi som en vesentlig mangel i rapporten per nå og gjør det vanskelig å bruke rapporten fullt ut til å veilede/anbefale hvilke områder som faktisk er egnet for mer korndyrking. Dette vil i så fall kreve at vi søker om mer penger.
- Være tydelige i våre innspill til jordbruksforhandlingene for 2022 og framover om at en styrking av økonomien i grovførbaserte produksjoner må skje i alle AK-soner, ikke bare i sone 5 og oppover. Det bør vurderes å gjeninnføre tilskudd til grovfôr i sone 1. Vi kan ikke øke forskjellen mellom tilskuddene i sone 1 og 3, og sone 5A og 5B. Den bør heller reduseres.
- Oppfordre Norges Bondelag til å være aktive i oppfølgingen av punktet i Næringspolitisk program der det heter at man skal jobbe for å «*Framskynde jordsmonnkartlegging på dyrka mark i hele landet, og gjøre dette tilgjengelig for bonden*» og jobbe for at områder der det er store topografiske forskjeller innenfor enkeltkommuner (eks. Lillehammer, Gjøvik, Ringsaker) prioriteres.

Sammen med administrasjonen i Innlandet Bondelag har vi diskutert/diskuteres:

- Offentliggjøring av selve rapporten – budskap/talepunkter, må holde forventninger nede. Ikke skape stor blest rundt offentliggjøringa.
- Internseminar om rapporten – fylkesstyrene eller de som er utnevnt til arbeidsgruppa. (For oss er det AU og Petter Harald).
- Punkter i vedtatt Næringspolitisk program som omhandler arealer og soner.
- Hvor ønsker vi å lande prosjektet og hva er historien vi skal fortelle?
 - Se nærmere på/må ha kunnskap om avlingsnivå korn.
 - Dette er første del/steg av innhenting av kunnskap, og dette er en prosess med flere trinn. Hva er realistisk i denne runden? Vi må unngå å skape forventninger mtp endring i soneinndeling.
 - Unngå at det blir en ny grunnleggende diskusjon rundt de grunnleggende virkemidlene/ordningene. Hvordan?
 - Styrke jordsmonnkartlegging, støtte til jordsmonnkartlegging i prioriterte geografiske områder (hvor i Trøndelag?)
 - Ikke øke avstand innenfor soner, viktig i sone 1 og 3. Hva med Trøndelag?

I styremøtet 8. nov 2021 orienterte saksbehandler om følgende:

- Arbeidsgruppa i administrasjonene til Innlandet og Trøndelag Bondelag hadde et arbeidsmøte 2. nov der det ble lagt opp til et internt seminar om rapporten 23. nov.

- Etter kontakt med NIBIO ble det klart at de henger etter med arbeidet med å legge inn data fra jordkartlegging i fjor som må til for å kjøre ut de resterende analysene. Vi får ny tidsløype fra NIBIO. Den er ikke kommet enda til styremøtet, men vi kan anta at offentliggjøring av rapporten vil skje på nyåret 2022.
- Vi fortsetter arbeidet med budskapet rundt arbeidet vårt med rapporten og selve rapporten.

Diskusjonen i styremøtet 8. nov 2021:

- Felles styremøte med Innlandet Bondelag utsettes til rapporten skal offentliggjøres.
- Grunnen til at vi gikk i gang med prosjektet og bestilte rapporten er spørsmålet om hvordan kan vi øke matproduksjonen. Det er et mål om å øke norsk matproduksjon.
- Enighet om at mer kunnskap må på plass som avlingsnivå på korn. Når skal vi produsere korn? Hvor går grensa for hva som er samfunnsøkonomisk lønnsomt og lønnsomt for bonden? Det er store forskjeller i føreheter i de ulike områdene våre -hva er lønnsomt, hva er grensa? Her må det også kunnskap, diskusjon og avklaringer til.
- Kanaliseringpolitikk er en stor diskusjon som rører ved mye. Vi må bruke tid framover på momenter som berører/er en del av kanaliseringspolitikken – både tiltak for å utjevne store forskjeller, fordeler og ulemper med tanke på å få til økt matproduksjon. Diskusjonen rundt soneinndelinger og verdien av sonetilørighet har økt de siste årene.
- Rapporten er et første steg som gir kunnskap om arealenes egnethet for produksjon av korn og gras. Den avdekker også behovet for mer/økt fart i jordsmonnsmarkartlegging i landet. Vi kan si noe om at det må prioriteres.
- Se på hvordan/om vi skal spille inn hvordan en kan styrke grasøkonomien i sone 4 som et tiltak til vi får mer kunnskap på plass.

78/21 21/00694-2 Tidsplan for nedskalering av styret og forslag til ny valginstruks

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag legger fram tidsplan for regulering av fylkesstyrets størrelse og forslag til ny valginstruks for årsmøte i Trøndelag Bondelag.

Saksutredning

Det vises til styrevedtak 21/00694-1, der fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtok at:
Fylkesstyret fremmer følgende forslag overfor årsmøtet om endring i antall styremedlemmer:

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag skal bestå av 7 styremedlemmer, inkludert leder og en nestleder. Det skal være tre varamedlemmer i nummerorden, der første vara møter fast.

Valgnevnda i Trøndelag Bondelag har bedt om følgende:

Valgnevnda ønsker at styret skal bestemme tidsplan for reguleringen av styret og hvordan det skal gjøres. Det vil påvirke jobben i valgnevnda allerede i år, uansett hva styret ønsker å legge fram for årsmøte.

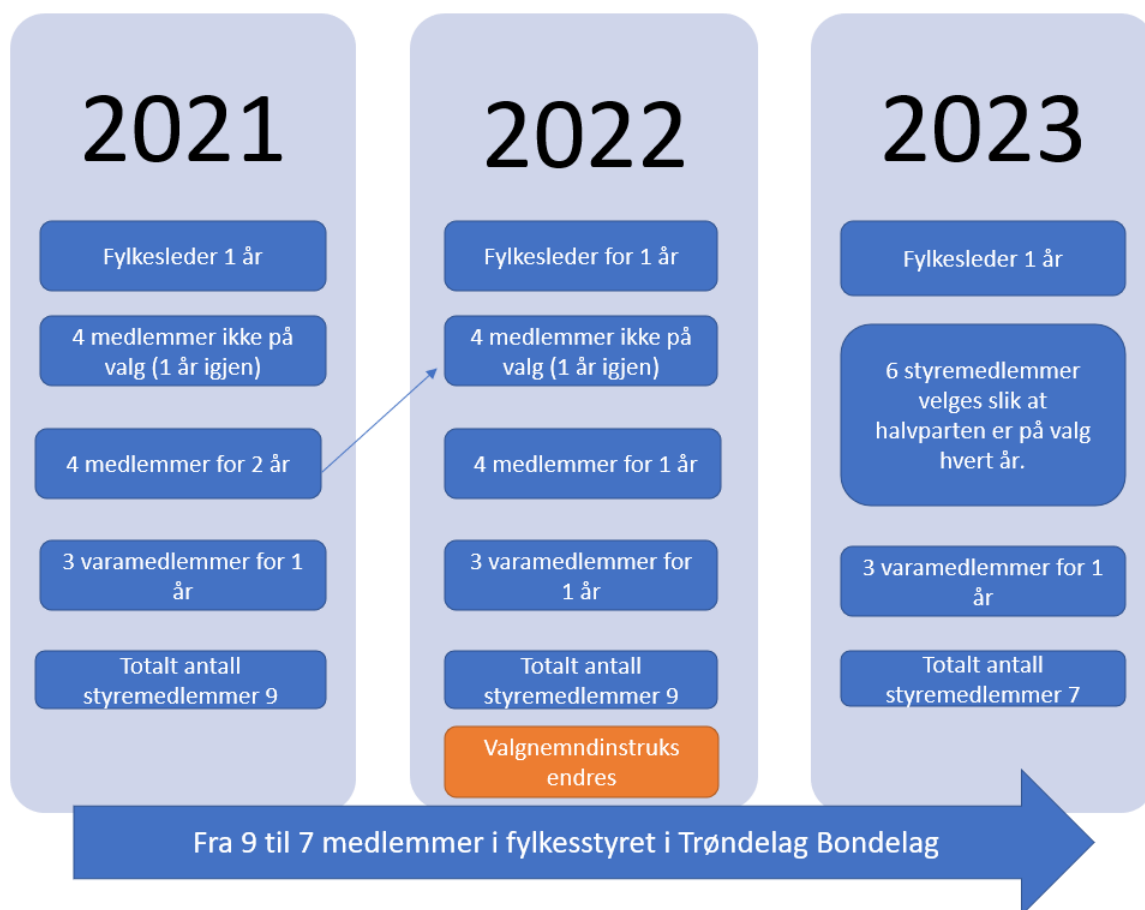
Tidsplan for regulering av fylkesstyrets størrelse

Dersom en forutsetter at reduksjonen skal foretas blant de som er ferdig med sin «periode», vil dette binde valgnevnda og i sin tur årsmøtet på en måte som kan være uheldig. Valgnevnda vil eventuelt måtte ha to alternative innstillinger i påvente av beslutning i årsmøtet. Dette taler for å bruke to år på en prosess med å redusere tallet på styremedlemmer.

Administrasjonen legger derfor fram en plan for regulering av fylkesstyrets størrelse over to år:

Tidsplan	Oppgaver	Ansvarlig
Nov- des 2021	Saken utredes og fremmes for fylkesårsmøtet.	Adm og Fylkesstyret i Trøndelag BL
Mars 2022	Årsmøtet gjør vedtak (flertallsvedtak tilstrekkelig) om antall styremedlemmer, med regulering av fylkesstyrets størrelse.	Årsmøte
Mars 2022	Valgnevndsinstruksen endres under årsmøte.	Årsmøte
Okt 2022	Valgnevnd for neste års årsmøte forbereder valg ut fra fastsatt tidsplan i valginstruks og nytt fastsatt tall på styremedlemmer.	Valgnevnda
Mars 2023	Årsmøte gjør vedtak der antallet styremedlemmer dette året reduseres til 7 medlemmer	Årsmøte

Tidsplan:

Instruks for valgnernda i Trøndelag Bondelag

1. Valg av valgnernd

Årsmøtet i Trøndelag Bondelag velger valgnernd jamfør § 19b, punkt 8 i Norges Bondelags lover. Valgnernda skal bestå av 6 medlemmer. Valgnerndas medlemmer og varamedlemmer velges for 3 år. Årsmøtet velger leder og nestleder blant de som har vært medlemmer i valgnernda i 2 år. Lederen og nestleder velges for ett år, medlemmer velges for tre år, men slik at 2 går ut hvert år.

Valgnernda skal beså av tre medlemmer fra gamle Sør-Trøndelag og tre medlemmer fra gamle Nord-Trøndelag med personlige varamedlemmer. Leder av valgnernda velges annen hvert år fra hvert av de tidligere fylkeslagene. For øvrig skal valgnernda ha medlemmer av begge kjønn, representasjon for aktuelle produksjoner i fylket og en god aldersspredning.

2. Valgnerndas arbeidsoppgaver - endringer i rød tekst

Valgnernda skal, i henhold til Norges Bondelags lover av 2019, Kap. IV «Om fylkeslag av Norges Bondelag», fremme forslag på kandidater til tillitsverv i fylkeslaget jamfør § 19 b punkt 5-8.

Valgnernda skal legge fram innstilling for årsmøte i Trøndelag Bondelag til:

1. Fylkesleder: for ett år.
2. **Fylkesstyret:**
Fra årsmøte i 2022 velges 4 medlemmer for 1 år.
Fra årsmøte i 2023 velges seks styremedlemmer slik at halvparten er på valg hvert år.
3. Nestleder blant styrets medlemmer for ett år.
4. 3 varamedlemmer i nummerorden for ett år.
5. Utsendinger til Norges Bondelags årsmøte for to år. Antallet framgår ut fra medlemstall og nøkkelen **er** en utsending pr 600 medlemmer. I tillegg skal det velges like mange varautsendinger der org sjef er siste varamedlem. **Årsmøtet i 2020 velger halvparten av årsmøtetutsendingene for ett år.**
6. Ordfører og varaordfører for neste årsmøte – funksjonstid ett år.

7. Medlemmer og varamedlemmer i nummerorden for fylkeslagets medlemmer i representantskapet.
8. Andre personvalg årsmøtet skal foreta.
9. Godtgjøring for tillitsvalgte i fylkeslaget ut over fast godtgjøring fastsatt i Norges Bondelags årsmøte.
10. Kandidater til neste års valgnemnd.

3. Valgnemnds arbeid

Arbeidet ledes av valgnemndas leder som har ansvar for innkalling av møter til valgnemnda. Fylkeskontorene er sekretariat. Valgnemnda skal få seg forelagt nødvendige dokumenter for å gjennomføre arbeidet. Valgnemndas forhandlinger er konfidensielle. Det føres protokoll fra valgnemndas møter. Leder i valgnemnda skal være til stede i sentrale møter for fylkeslaget.

Videre skal valgnemnda arbeide etter følgende punkter:

1. Alle tillitsvalgte som er på valg, skal kontaktes skriftlig om de fortsatt stiller til valg. Valgnemndas leder skal ta imot svarene. Valgnemnda setter frist for svar.
2. Kandidater som valgnemnda foreslår, skal være forespurt av valgnemnda
3. Valgnemnda innstiller en kandidat til hvert tillitsverv. Ved delt innstilling angis stemmetallet for hver kandidat og de ulike forslagene begrunnes.
4. Valgnemndas innstilling skal normalt foreligge ved utsending til ordinære årsmøtedokumenter jmfør § 19 tredje ledd. I særskilte tilfeller kan valgnemndas innstilling fremmes under selve årsmøtet
5. I tillegg til personlige egenskaper, skal valgnemnda legge vekt på
 - a. Aktuelle produksjoner i fylket
 - b. Kjønnfordeling
 - c. Geografisk representasjon. Begge tidligere fylkeslag skal være representert.
 - d. Grunnleggende kunnskap om samvirkets rolle i norsk landbruk
 - e. Oppgavefordeling innen fylkesstyret

4. Årsmøte i Trøndelag Bondelag

Valgnemndas leder og nestleder innkalles til årsmøtet i Trøndelag Bondelag.

Valgnemndas leder referer innstillingen for årsmøtet og har talerett, men ikke stemmerett i egenskap av leder i valgnemnda. Valget ledes av ordfører for årsmøtet.

79/21 21/00816-1 Terminliste 2022

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtar fremlagt terminliste for 2022, med oppretting av dato for ledermøte til torsdag 1. og fredag 2. desember 2022.

Styremøtedatoer legges inn i kalenderen for Trøndelag Bondelag.

Terminliste gjøres kjent for Norges Bondelag.

Saksutredning

Vedlagt følger forslag til terminliste for 2022 med oversikt over de viktigste møtedatoene for året som kommer. Dersom ikke datoer avsatt for styremøter passer, må det gis tilbakemelding under styremøte slik at endringer tas inn i vedtaket.

Ber fylkesstyret merke seg datoene og sette av tid.

Terminliste 2022

- **Møteplanen** skal være et verktøy som viser hvilke aktiviteter av større karakter styret og de ansatte deltar på. Vi skal etterstrebe og holde denne så oppdatert som mulig og planen er et levende dokument som legges frem for styret ved hvert styremøte. I forkant av hvert styremøte vil styremedlemmene og de ansatte få tilsendt utkast av planen med anmodning om å melde tilbake aktiviteter som skal inn i møteplanen.
- **Terminliste** legges frem hvert halvår og inneholder oversikt over styremøter, repskap, ledersamling, ledermøter, lederkonferanse, regionmøter, årsmøter og konferanser av sentral karakter.
- **Arbeidsutvalget** setter opp ad hoc-møter, alt etter hvilke oppgaver som til enhver tid skal løses. Det er derfor ikke lagt inn faste møtedatoer for arbeidsutvalget.

Dato	Møte	Sted	Deltagere	Kommentar
Januar				
17.-18.	<i>Styremøte</i>	<i>Steinkjer</i>	<i>Styret og ansatte</i>	<i>Kurs i kommunikasjon</i>
Uke 4	Regionmøter	Hele fylket	Styret (og evt ansatte i backup)	Eget oppsett
Februar				
Uke 8	Vinterferie 21.2-27.2			
28.	<i>Innspillsmøte</i>	<i>Stjørdal</i>	<i>Styret og ansatte</i>	<i>Innspills og styremøte (to dager)</i>
Mars				
1.	<i>Styremøte</i>	<i>Stjørdal</i>	<i>Styret og ansatte</i>	<i>Innspills og styremøte (to dager)</i>
15. og 16.	Årsmøte i Trøndelag Bondelag	Scandic Hotell, Hell		
30.-31.	Representantskapsmøte	Thon hotel Opera, Oslo	Fylkesleder, nestleder og orgsjef	
April				
7.-8.	<i>Styre og strategisamling</i>	<i>Sør i fylket</i>	<i>Styret og ansatte</i>	
Uke 15	Påskeuke 11.4-18.4			
	Jordbrukets krav			
Mai				
	Statens tilbud			
Uke 18 el 19	Møte for lokallaga, presentasjon av statens tilbud og jordbrukets krav	Mære og Skjetlein, kjøres også digitalt		
Uke 18 el 19	<i>Styremøte etter behov, alt etter utviklingen av forhandlingene, aksjonsberedskap</i>	<i>Digitalt</i>		
	Siste frist for å avslutte forhandlingene			
Juni				
7.	<i>Styremøte og utsendingsmøte</i>	<i>Trondheim</i>	<i>Styret og ansatte</i>	

14.	Representantskapsmøte	Scandic Lillehammer hotel	Fylkesleder, nestleder og orgsjef	
15.-16.	Årsmøte i NB	Scandic Lillehammer hotel	Fylkesleder, nestleder, årsmøteutsendinger	
24.	Styremøte	Digitalt		Se an behovet
Juli				
1.-30.	Sommerferie- se vaktlister Oversikt over hvem som er ute i ferie sendes styret.			
28.-30	Trøndersk matfestival			
August				
25.-26.	Styremøte	Nord i fylket		
September				
	Sekretariatskonferansen			
29.-30.	Lederkonferanse 2022	Landbrukets hus		
27.	Styremøte	Stjørdal		
Oktober				
	Årsmøter i lokallaga			
November				
7.-8.	Styremøte	Trondheim		
	Skattekurs Røros			
	Skattekurs Steinkjer			
Desember				
1.-2.	Ledermøte i Trøndelag			En eller todagers? Forslag til møtedatoer lagt inn.
9.	Styremøte	Digitalt?		Se an behov

80/21 21/00308-3 Mediaplan Trøndelag Bondelag

Vedtak

I påvente av Norges Bondelags kommunikasjonsstrategi vedtar Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag en enklere gjennomføring av kommunikasjons og mediaarbeidet i Trøndelag, som innebærer:

- Kommunikasjonsplan i vedlegg brukes som et grunnlag for kommunikasjonsarbeidet. Dokumentet henter inn momenter fra strategidokumentet vårt (låven)
- Kommunikasjonsstrategi for Trøndelag Bondelag utarbeides først ETTER at Norges Bondelags kommunikasjonsstrategi foreligger.
- For fagområder/konkrete saker som defineres som viktig for organisasjonen vår, fastsettes ENKLE mediaplaner (som eksempel i vedlegg) i fellesskap mellom ansatte som har fagområdet og den tillitsvalgte med tilsvarende fagområde.
- Fylkeskontoret oppfordrer Norges Bondelag til å etablere idebank for mediaplaner som alle fylkene kan høste av.
- Planen evalueres før ny kommunikasjonsstrategi fra Norges Bondelag kommer.

Saksutredning

Viser til sak 31/21, fra styremøte 26.april 2021, der følgende vedtak ble fattet i sak «Mediaplan Trøndelag Bondelag»:

Styret i Trøndelag Bondelag vedtar å lage kvartalsvis medieplan, med mål om å være godt synlig, for egne medlemmer, og som én tydelig stemme utad. Styret ønsker å gjennomgå medieplanen hvert styremøte, for å holde seg oppdatert på hva som er gjennomført og hva som kommer.

Styret har følgende ønsker til innhold/fokus for perioden fram mot sommerferie (juli 2021):

- Jordbruksforhandlinger
- Beiteslipp
- Deltakelse og faglig innhold på årsmøte i Norges Bondelag.
- Muligheter for nyhetsbrev
- Synlighet i trykte medier

Det opprettes i tillegg en egen idebank med muligheter til å legge til ideer gjennom hele året. Idebanken fungerer som et supplerende verktøy, for å utfylle medieplanen.

Saken har ikke blitt fulgt opp i etterkant, da vi i denne perioden hadde utfordringer med bemanning. Styret har bedt om at saken tas opp på nytt med et justert forventningsnivå tilpasset de ressurser fylkeskontoret og de tillitsvalgte har.

Det er viktigere å ha en plan som lar seg gjennomføre, kontra en plan som setter et ambisjonsnivå man ikke har mulighet å nå.

I vedlagt dokument er det gjort et forsøk på å konkretisere kommunikasjonsarbeidet.

I korte trekk gjengir dokumentet deler av de som lå i saksutredningen i sak 31/21:

1. En kommunikasjonsplan er et overordnet og langsiktig dokument som skal kartlegge og definere de store linjene.
2. Underordnet kommunikasjonsplanen ligger
 - a. Kommunikasjonsstrategi
 - b. Arbeidsplan
 - c. Egne kommunikasjonsplaner for prosjekter
3. Mediaplan er en detaljert og kortsiktig plan gitt for fagområder/konkrete saker som defineres som viktig for organisasjonen vår, der en tydelig kommunikasjon er viktig for saken.

For å lykkes med en helhetlig og enhetlig kommunikasjon, må det ligge en felles plattform til grunn. I påvente av Norges Bondelags kommunikasjonsstrategi, legger vi opp til en enklere gjennomføring av kommunikasjons og mediaarbeidet i Trøndelag, som innebærer:

- Kommunikasjonsplan i vedlegg brukes som et grunnlag for kommunikasjonsarbeidet. Dokumentet henter inn momenter fra strategidokumentet vårt (låven)
- Kommunikasjonsstrategi for Trøndelag Bondelag utarbeides først ETTER at Norges Bondelags kommunikasjonsstrategi foreligger.
- For fagområder/konkrete saker som defineres som viktig for organisasjonen vår, fastsettes ENKLE mediaplaner (som eksempel i vedlegg) i fellesskap mellom ansatte som har fagområdet og den tillitsvalgte med tilsvarende fagområde.
- Fylkeskontoret oppfordrer Norges Bondelag til å etablere idebank for mediaplaner som alle fylkene kan høste av.

81//21 18/00388-20 Forhandlinger om standardavtale med NTE om fiberkabel i grunn - juridisk bistand fra samarbeidsadvokat Hatlinghus

Vedtak

Trøndelag setter av midler på årets budsjett for å få gjennomført juridisk vurdering av tilbakemelding fra NTE angående forslag til standardavtale om graving av fiber i skog og jordbruksareal. Jf tilbud fra Advokat Hatlinghus settes det av inntil 20 000 kroner for slik gjennomgang. Dette vurderes å være nødvendig for å avgjøre om Trøndelag Bondelag er tjent med en avtale med NTE, og om det er grunnlag for videre forhandlinger.

Saksutredning

Trøndelag Bondelag har over tid hatt dialog med NTE med formål å komme til enighet om en standardavtale som regulerer forholdene omkring framføring av fiberkabel over landbrukseiendom og jordbruksareal spesielt.

Det har i løpet av de siste årene blitt bygd ut betydelig fiber i Trøndelag. NTE er en stor aktør på dette. Fiberutbyggingen er sterkt ønskelig både sentralt og i distriktene, og det blir årlig brukt betydelig med offentlige midler for å stimulere utbygging i områder med dårlig eller manglende nettkvalitet, samt også i områder som ikke er kommersielt lønnsomme å bygge ut. Midlene kommer både fra sentralt hold og fra Fylkeskommune/kommune.

Norges Bondelag ved Regnskap og juridisk service har utarbeidet et forslag til standardavtale for kabel i grunn. Årsaken er at en ser at grunneieren sine interesser ikke blir ivaretatt i det svært forenkla avtaleverket som i dag er brukt av fiber aktørene.

Denne standardavtalen er sendt til NTE, og det er forhandlet for å komme fram til enighet. Men dette har ikke latt seg gjøre. Kjernen i uenigheten er bestemmelser om hvordan kabel skal graves over dyrka- og dyrkbar mark. Standardavtalen har en bestemmelse om at kabel må legges 1,2 meter dypt over dyrkamark, for å komme under dreneringsdybde. Men NTE fastholder at det ikke er aktuelt å gå dypere enn 80 cm, som de bruker i dag. 1,2 blir for dyrt.

Denne holdningen, sammen med at NTE ikke vil godta at de har ansvar for erstatning for varig ulempe innebærer at grunneier sitter igjen med en betydelig ulempe ved framtidig vanlig jordbruksdrift (drenering), og har ene og alene ansvaret om en graver av kabelen. Dette stiller grunneier i en ikke akseptabel situasjon sett fra vår side.

Trøndelag Bondelag har bistått enkelte grunneiere på Ronglan, som har sagt nei til å underskrive avtale med NTE på NTEs vilkår. Dette stiller grunneierne i en vanskelig situasjon, både fordi de har behov for fiber selv, og de blir også av motparten framstilt som årsaken til at det evt ikke blir fiberutbygging i det aktuelle området. Dette har selvsagt en betydelig kostnad for dem i nabolaget.

NTE har nå varslet at de sannsynligvis vil avslutte prosjektet i dette området, og heller bygge ut et annet sted, hvor de får på plass grunneieravtaler.

Grunneierne som kjører fram denne saken har tatt en betydelig belastning med å sette saken på spissen. Men det er nødvendig for å kunne komme videre i arbeidet med en god standardavtale.

Det er dermed også behov for at Trøndelag Bondelag avklarer forholdene omkring videre framdrift i forhandlingene, og om en i det hele tatt er tjent med å gå videre. Hvis konklusjonen er at en ikke er tjent med dette, så vil det være behov for en bred informasjonsjobb ut mot grunneiere i hele fylket omkring dette temaet.

I løpet av den siste måneden, har det blitt veldig tydelig for administrasjonen at det er behov for å knytte juridisk kompetanse inn i dette arbeidet. RJS sentralt har ikke kapasitet til å se på dette før over nyttår, og anbefaler oss å bruke en av våre samarbeidsadvokater for å få en juridisk

betenkning omkring avtaleutkastet og NTEs posisjon i forhandlingene. Dette vil imidlertid kreve budsjettmidler for å få gjennomført.

Vurderingen av dette vil være avgjørende for å kunne komme videre i forhandlingene om en standardavtale, og det vil også avhjelpe situasjonen for de grunneierne som nå har tatt belastningen med å nekte framføring av fiber på NTEs vilkår. Dette er også grunnen for at en ikke har tid til å vente til over nyttår med dette. Problemstillingen er aktuell i hele fylket, og det handler om å få fiberutbyggingen inn i et spor opp mot grunneierne, som sikrer at ikke disse sitter med varige ulemper og betydelige ekstrakostnader med å drive jordbruksarealene på vanlig måte i framtida.

Administrasjonen innstiller dermed på å avsette inntil 20 000 kroner til å få gjennomført en juridisk betenkning omkring avtaleutkastet med NTEs posisjon, og om det er formålstjenlig å fortsette forhandlinger, eller avslutte prosessen. Det vurderes svært viktig å ha denne juridiske kompetansen, fordi vi i alle fall må unngå i inngå avtaler som gir grunneierne dårligere rettsstilling enn de har gjennom andre generelle rettsregler. Da kreves det juridisk oversikt og kompetanse for å sikre dette.

RJS i Norges Bondelag planlegger etter hvert å starte arbeid med å få etablert standardavtaler med store fiberaktører, men det er usikkert når de kan komme i gang med det. De er akkurat ferdig med en standardavtale for høyspent jordkabel, og skal i gang med forhandlinger om en avtale for kommunalt vann og avløp. Deretter kommer fiber.

Utfordringen med fiber er at her finnes det ingen bransjeorganisasjon som overbygning for alle aktørene. Det innebærer en vanskeligere forhandlingssituasjon, og samtidig vil det fra fiberaktørene alltid kunne argumenteres med at «Hvis du sier nei, så får du og naboene dine ikke fiber - Da bygger vi et annet sted». På strøm og vatn/avløp, så vil aktørene være nødt til å dra i gang ekspropriasjon av grunn for å grave hvis grunneier sier nei. Dette er kostbart og aktørene må også dekke advokatbistand for grunneierne, pluss at det vil bli gjennomført ekspropriasjonsskjønn som ivaretar grunneierne på en god måte etter vanlig prosedyre.

I og med at grunneieravtalene ved fiberutbyggingen er rene private avtaler, uten krav om ekspropriasjon og hvor aktørene som oftest kan pakke sammen utstyret og finne en annen fibertrase med «medgjørliche» grunneierne, så har både grunneierne og vi i Trøndelag Bondelag lite pressmiddel å kjøre fram i forhandlinger. Men behovet for å jobbe med tematikken er utvilsomt stort. Fiberutbygging foregår i stort monn med offentlige økonomisk støtte (stat, fylkeskommune og kommune). Landbruket har utvilsomt også behov for fiber, men det er ikke riktig at enkeltgrunneiere skal ta en betydelig ekstra ulempekostnad fordi traseen går over deres dyrkajord.

82/21 21/00770-7 Prioritering av IBU-midlene i Trøndelag for 2022

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag har vedtatt å spille inn følgende prioriteringer for IBU-midlene:

Prioriteringene for IBU-midlene for 2022 i Trøndelag:

1. Melkeproduksjon og ammekuproduksjon med fokus på små og mellomstore bruk, og spesielt overgang fra bås til løsdriftsfjøs.
2. Varige investeringer innen produksjonene potet, frukt, bær og grønt.
3. Nødvendig oppgradering og fornying i driftsapparat innen saueproduksjon og svineproduksjon, forutsatt at ikke tiltakene medfører økt produksjonsvolum. Innen svineproduksjon gjelder dette innenfor nåværende produksjonsomfang, altså opp mot konsesjonsgrensa.
4. Lager og tørkeanlegg til kornproduksjon.
5. Bygging av gjødsellager med fast toppdekke eller minimum 10 mnd. lagringskapasitet.

Saksutredning

I saksutredningen får dere kort om IBU-midlene, bruken for året som har vært, trender for året som kommer, innspill fra lokallaga, samt annen info som er relevant for saken.

På bakgrunn av saksutredning må fylkesstyret i Trøndelag ta stilling til prioritering for bruken av IBU-midlene.

Hvert år får Trøndelag Bondelag med sammen med de andre faglagene, mulighet til å komme med innspill til fylkeskommunen om hvordan næringa ønsker man skal prioritere bruken av IBU-midlene. Saken skal behandles i Hovedutvalg for næring 24.-25.november.

I år har vi involvert lokallaga i prosessen og bedt om innspill til prioriteringene.

Foreløpig er det kommet innspill fra:

- ✓ Høylandet Bondelag
- ✓ Selbu Bondelag
- ✓ Heim Bondelag
- ✓ Grong Bondelag

Innspillene er samlet i vedlagt dokument. Dersom det kommer flere etter at dokumentet er utsendt ettersendes disse.

Først noen avklaringer

- Ramma for IBU-midlene skal forhandles under jordbruksforhandlingene og tas opp i innspillet til jordbruksforhandlingene.
- Tenk tak på tilskudd og tilskuddsprosent- endringer her?

Føringer fra Innovasjon Norge

Hva kan Innovasjon Norge finansiere?

- Tilskudd til investeringer i produksjonsanlegg/driftsbygninger og tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter.
- Tilskudd til lager for husdyrgjødsel
- Tilskudd til investeringer i frukt- og bær dyrking.
- Tilskudd til mindre investeringer i forbindelse med generasjonsskifte.

- Lån til investeringer på landbrukseiendommer, kjøp av eiendom og tilleggsareal.
- Lån til generasjonsskifte ved familieoverdragelser gis normalt bare til personer under 35 år, samt i områder hvor bankene tilbyr dårlige vilkår for landbruk.

Det gis ikke tilskudd til tiltak som er påbegynt før søknaden er avgjort.

Med påbegynt menes igangsettelse av bygg- og anleggsarbeider eller inngått rettslig bindende forpliktelse/kontrakt som gjør investeringen irreversibel.

Prioriteringene for IBU-midlene for 2021 var i Trøndelag som følgende

1. Melkeproduksjon med fokus på små og mellomstore bruk, og spesielt overgang fra bås til løsdriftsfjøs.
2. Varige investeringer innen produksjonene potet, frukt, bær og grønt.
3. Storfekjøtt- og saueproduksjon med fokus på gårder og områder som ikke er egnet for kornproduksjon.
4. Lager og tørkeanlegg til kornproduksjon.

Generelt prioriteres klimaeffektive, miljøvennlige og dyrevelferdsmessige løsninger, og økologisk produksjon gitt at det er markedsmessig rom for produksjonsøkning.

Ikke prioriterte tiltak

- Verksted, redskapshus, lagerbygg, utleiebygg
- Løpende vedlikehold
- Kjøp av livdyr (herunder også bifolk)
- Utskifting av melkerobot
- Utstyr anskaffet ved leasing
- Brukt utstyr som tidligere er finansiert med tilskudd (unntak: brukt melkerobot)
- Ridesentervirksomhet, trav, stallutleie, hunde- og kattepensjonat og golf
- Prosjekter der støtte fra Innovasjon Norge ikke er avgjørende for gjennomføring av prosjektet
- Prosjekter som har liten betydning for sysselsetting og inntekt for gården

Litt om IBU-midlene:

Oppdragsbrevet til Innovasjon Norge fra Landbruks- og Matdepartementet (LMD) følger opp Stortingets budsjettvedtak og formidler LMD's forventninger til fylkeskommunes arbeid på landbruks- og matområde.

Årlig stilles midler til disposisjon over statsbudsjettet for å nå de landbruks- og matpolitiske mål og prioriteringer.

De fire overordna målene for landbruks- og matpolitikken, jf. Prop 1 S (2020-2021) for Landbruks- og matdepartementet, er:

- Matsikkerhet og beredskap
- Landbruk over hele landet
- Økt verdiskaping
- Bærekraftig landbruk

Den nasjonale landbruks- og matpolitikken utformes innenfor rammene av internasjonale avtaler og regler, og nasjonale muligheter og utfordringer.

Dette innebærer at regionale strategier og planer innen landbruk må være innenfor rammene av nasjonal politikk fastsatt i jordbruksoppgjøret og av Stortinget.

Fylkeskommunene har ansvaret for regionalt næringsprogram, og leder det regionale partnerskapet innen landbruksbasert næringsutvikling.

Regionalt næringsprogram i landbruket er det strategiske dokumentet som skal gi føringer for det regionale arbeidet med næringsutvikling i landbruket, herunder gi regionale føringer for midlene til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlene) som forvaltes av Innovasjon Norge, tilskudd til regionale tilretteleggingstiltak i landbruket (RT-midlene) og tilskudd til regionale kompetansetiltak i landbruket (RK-midlene).

Programmet skal utarbeides i et samarbeid i det regionale partnerskapet på landbruksområdet, som består av fylkeskommunen, statsforvalter, Innovasjon Norge og faglagene i landbruket.

Når det gjelder bruken av IBU-midler har det regionale partnerskapet anledning til å prioritere mellom produksjoner og regioner.

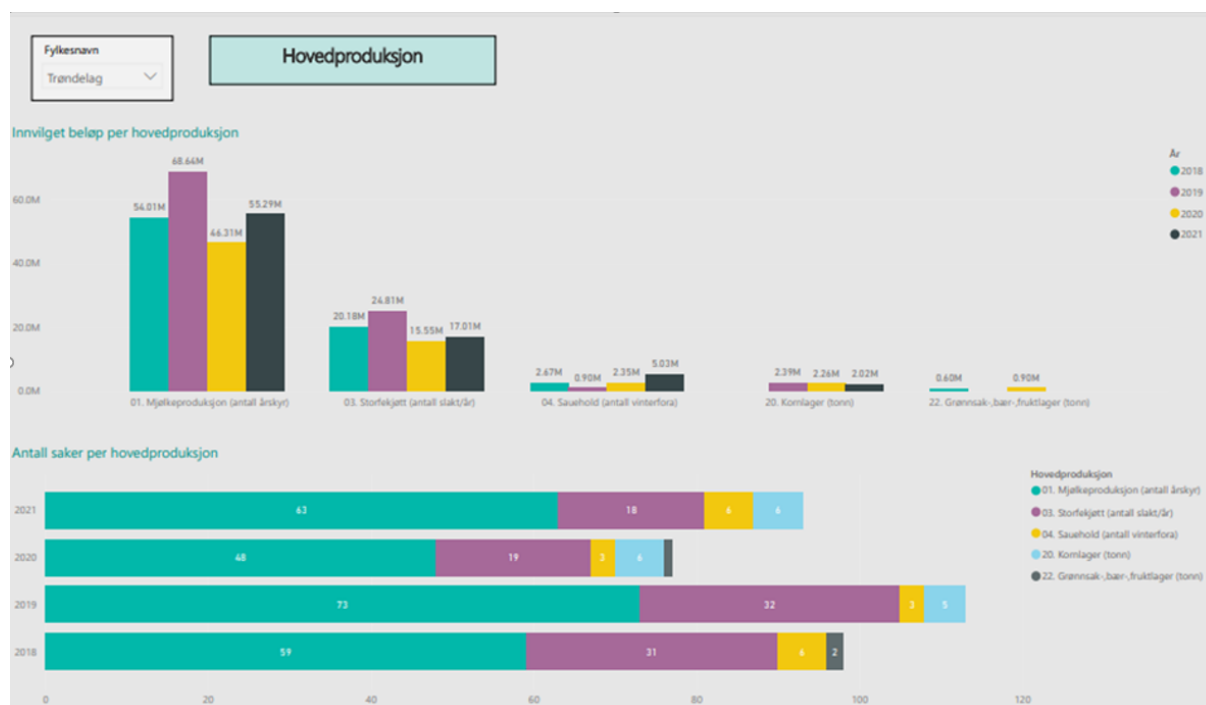
Et lite apropos

Regjeringserklæringen er tydelig på å styrke investeringsvirkemidlene i jordbruket med midler utom jordbruksavtalen, som skal rettes mot små og mellomstore bruk for å oppnå løsdriftskravet. Ordningen skal startes allerede i 2022. Bondelaget har krevd 1 milliard. Hvis dette blir en realitet, vil man da kunne ta ut prioriteringene på melk for små og mellomstore bruk?

Så hva med 2022?

Saksbehandler vært i kontakt med Innovasjon Norge (IN) og bedt om dokumentasjon på året som har vært, gjennom erfaringer og betraktninger. Samtidig har man bedt IN ta et blick inn i glasskula. Her er svaret:

Det har i inneværende år vært stor pågang om støtte til investeringer i tradisjonelt jordbruk. Figuren viser innvilget beløp, antall saker og hvordan dette fordeles på ulike produksjoner. Ut over dette har Innovasjon Norge mottatt et betydelig antall søknader som ligger innenfor prioriteringer og retningslinjer for IBU-ordningen, men som ikke kunne innvilges noen form for støtte pga. manglende bevilgningsrammer. De fleste av disse må forventes vil komme til å søke på nytt i 2022.

Rammesituasjon 2022

Forventet fylkesramme blir i 2022 på 99,8 mill. kr. Dette er en økning på 21,1 mill. kr fra i fjor. I dette må det imidlertid tas med i vurderingen at den nasjonale rammen for grøntnæringen ikke blir

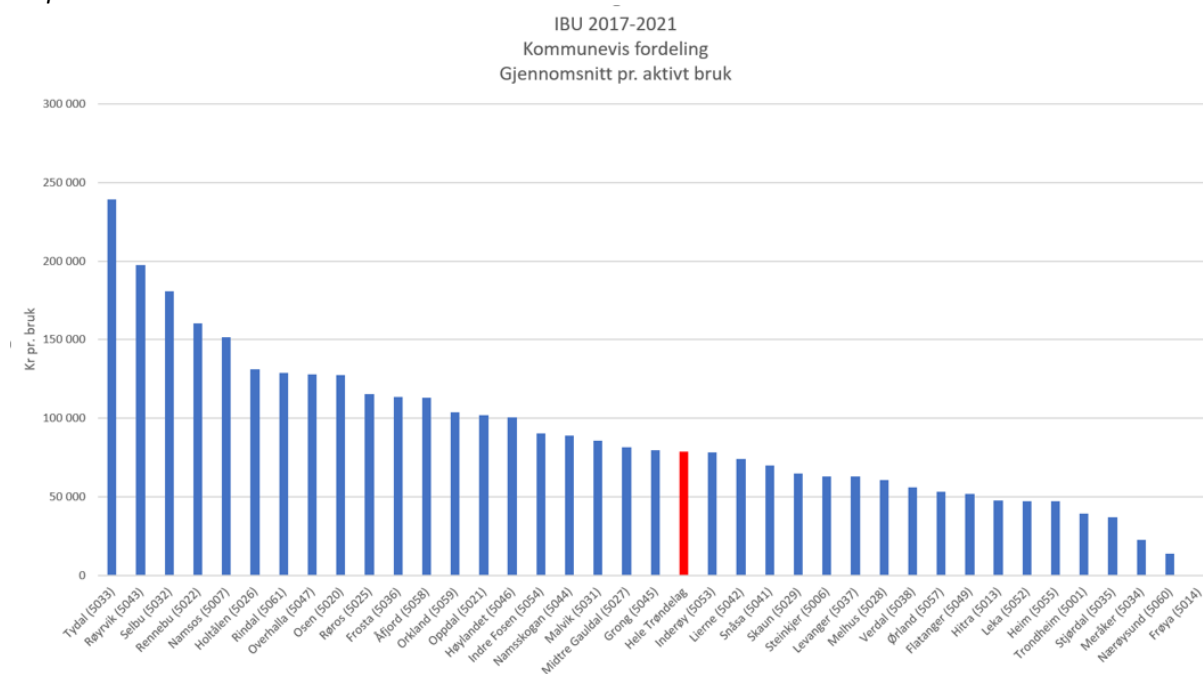
videreført i 2022, men i stedet lagt til fylkesrammene. Reelt sett er det en økning i rammen for IBU-ordningen på 2,2 % i 2022.

Gjødsellager

For 2022 er tilskuddssatsen til bygging av gjødsellager hevet fra 20 pst. til 25 pst. av godkjent kostnadsoverslag, samt at den øvre grensen for tilskudd fra 100 000 kroner til 200 000 kroner, og at tilskudd til biorestlager for ett eller flere gårdsbruk også må være en del av denne prioriteringen. I tillegg åpnes det for å gi tilskudd til prosjekter som inkluderer gjødselseparatorer. Det er således grunn til å forvente større pågang og større forbruk av IBU-midler til bygging av gjødsellager i 2022.

De nasjonale føringene for IBU-midlene i jordbruksavtalen blir i det vesentligste videreført i 2022. Det er også i 2022 grunn til å forvente stor søknadspågang om investeringsstøtte til tradisjonelt jordbruk. Innovasjon Norge vil fastholde behovet for klare prioriteringer og mener det ikke er rom for å åpne for nye produksjoner

Legger ved en figur som viser kommunevis fordelingen av IBU-midler pr. aktivt bruk for siste 5-årsperiode.

Varselsignal fra NLR

Det har kommet signaler fra NLR om at flere driftsplaner enn tidligere viser at prosjektene ikke er lønnsomme, som et resultat av den kraftige kostnadsveksten det siste året. For å belyse denne siden har saksbehandler tatt kontakt med teamleder på økonomi i NLR Trøndelag, Gunnar Aunsmo.

Svar vil foreligge over helga, ettersendes på epost.

Kari Åker
Fylkesleder

Erlend Fiskum
nestleder

Annette Brede

Kari Toftaker

Bjørnar Schei

Eivind Såstad Mjøen

Gunnar Alstad

Tove Schult

Petter Harald Kimo

Inger Oldervik (1. vara)

Sett:-----
Tilde F. Heia (NTBK)

Sett:-----
Anette Sølvberg (NTBU)